

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXXIV. ÉVFOLYAM

6. SZÁM

1989. JÚNIUS

ÁRA: 3 FORINT

A szervezet-korszerűsítés nem mehet a foglalkoztatási biztonság rovására

1989 a Magyar Postánál is a jelentős szervezeti és működésbeli változások éve, amelyek egyszerűre — ha nem is azonos módon és mértékben — érintik a 70 ezer embert foglalkoztató nagyvállalat dolgozóit és a lakosságot. E változásokról rendszeresen tájékoztatjuk tagságunkat. Legutóbb lapunk áprilisi számában Doros Béla általános elnökhelyettes válaszolt a szervezeti-működési rend korszerűsítésével összefüggő kérdésekre.

Szakszervezetünk elnöksége legutóbb június 1-jei ülésén foglalkozott ezzel a témakörrel. Meghallgatta és megvitatta dr. Udvari László közlekedési, hírközlési és építésügyi minisztériumi államtitkár tájékoztatóját a Magyar Posta államigazgatási, hatósági státusának megszüntetésével kapcsolatos szervezési és szervezeti intézkedésekről, továbbá a Magyar Posta szervezeti átalakításának koncepciójáról.

Az államtitkár tömören ismertette azt a csomagtervet, amelynek rendeltetése: gyorsított ütemű felzárkózással az ezredfordulóra behozni több évtizedes elmaradásunkat a távközlés terén, s egy korszerű információs infrastruktúrát létrehozni.

E csomagterv része a 2000-ig szóló távközlésfejlesztési program, amelynek kidolgozása most folyik; az új posztatörvény, melynek tervezete várhatóan még az idén az országgyűlés elé kerül; végül a posta szervezeti-működési rendjének átalakítása, korszerűsítése, amely két fő részből áll: az államigazgatási és hatósági funkciók elkülönítése a postától, illetve a postának mint önálló vállalatnak az átszervezése az országgyűlés által elfogadott társasági, valamint átalakulási törvény alapján.

Az államtitkár aláhúzta, hogy az elnökségi ülés elé terjesztett írásos tájékoztatókat egyelőre még munkaanyagként kell kezelni. A minisztériumi kollégium május 9-én úgy határozott, hogy a szervezeti átalakítás döntés-előkészítő munkálatait július végéig, a konkrét alapítási munkákat pedig szeptember végéig kell befejezni. Igaz, hogy nincs kormányhatározat a Magyar Posta vállalati szervezetátalakításának 1990. január 1-jéig történő kötelező végrehajtására, de Udvari László úgy fogalmazott, hogy a posta vezetői felelősen vállalták ezt a határidőt, melyet a minisztérium — a munkaprogram teljesítése esetén — zökkenőmentesen megvalósíthatónak tart.

Lesz-e elég idő?

Az elnökségi ülés résztvevői közül többen is megkérdőjelezték ezt az állítást, tekintettel az átszervezés bonyolultságára és az ehhez rendelkezésre álló idő rövidségére. Olyan kritikai észrevétel is megfogalmazódott, hogy noha öt hónap már eltelt az évből, az információhiány miatt fokozódik a bizonytalanság és az aggodás azon dolgozók körében, akik a postánál a hírközléssel kapcsolatos államigazgatási, hatósági feladatokat látják el.

latos államigazgatási, hatósági feladatokat látják el.

Az államtitkár megköszönte a hatósági csoportokkal kapcsolatos felvetéseket, és ígéretet tett arra, hogy még júniusban országos értekezletre hívják össze a postánál hírközlési hatósági munkakört betöltő dolgozókat, akiknek részletes, pontos tájékoztatást adnak a munkájukat és személyüket érintő kérdésekről. Leszögezte, hogy az átszervezés nem okozhat egzisztenciális gondokat a hatósági feladatokat ellátó postai dolgozóknak, s hogy a Magyar Postánál megszerzett jogosítványikat, kedvezményeiket az új hatósági szervezetbe magukkal hozzák. Külön is kiemelte, hogy a minisztérium meg kívánja oldani, hogy az új hírközlési és frekvenciagazdálkodási szervezet munkatársainak jövedelmi viszonyai ne romoljanak a postánál elért szinthez képest.

A posta vállalati szervezetátalakításának céljával és értelmével kapcsolatban az államtitkár hangsúlyozta, hogy ha nem teremtik meg a postán belül a szabad vállalkozás feltételeit, ha nem tártják szélesre a kaput a működőtőke és az új technika előtt, akkor nem lehetséges a hazai táv-

közlés felzárkóztató fejlesztése. A hazai erőforrások szükségesek ugyan, de nem elegendőek a felzárkóztatáshoz; a külföldi tőke viszont csak akkor „száll be” a hazai távközlési infrastruktúra fejlesztésébe, ha abban üzletet lát. Ezért elengedhetetlen a távközlés

leválasztása a többi postai tevékenységtől és önálló üzlettel alakítása. Az elképzelések szerint a távközlési hálózat fejlesztésére részvénytársaságot hoznak létre, jelentős külföldi tőke bevonásával.

Minden ágazat legyen működőképes

Ez egyúttal azt is jelenti, hogy megszűnik a postán belüli ügynevezett keresztfinanszírozás; minden szolgáltatási alágazat vagyont és költségvetését szétválasztják, ami a racionális, piaci elvek szerint működő gazdálkodás alapfeltétele. A postai vagyon objektív szakértői felmérése és szétválasztása dönti majd el, hogy melyik tevékenység nyereséges, illetve működőképes, s melyik szorul központi támogatásra.

Az államtitkár reagált arra a jogos aggodalomra is, hogy mi lesz a klasszikus postai szolgáltatással, az ott dolgozó tízezrekkel, hiszen eddig e terület fejlesztését is a távközlés nyereségéből finanszírozták, s ez az idén megszűnik. Egyetértett azzal a szakszervezeti állásponttal, hogy a postaszolgálat működőképességét biztosítani kell. Ehhez az államnak részt kell vennie a klasszikus postai alapszolgáltatások finanszírozásában, de valószínű, hogy ezek tényleges költségének csak egy részét tudja magára vállalni a költségvetés, s a terhek másik részét a fogyasztókra hárítják. Az önálló szerve-

zetként működő távközlésfejlesztés és klasszikus postaforgalom mellett a műsorszórás szervezeti hovatartozása ma még eldöntetlen, pedig az államtitkár szerint a fejlett ipari országokban ez a tevékenység nagyobb üzleti lehetőségeket jelent, mint a dinamikus távközlés. Elképzelhető, hogy a műsorszórás önálló üzleti vállalkozás lesz, de Udvari László úgy fogalmazott, hogy egyelőre ehhez csak szakemberek vannak — a vállalkozók még hiányoznak.

Az államtitkár szolt a kiemelt távközlés-fejlesztési program számára szükséges közgazdasági környezet megteremtéséről is, hozzátéve, hogy még nem született meg a kormányzati döntés a programról és annak szervezeti és finansziális feltételeiről. A dinamikus telefonfejlesztést elsősorban adókedvezménnyel, kedvezményes feltételeket biztosító hitelpolitikával és az import-liberalizálást támogató vámpolitikával lehet megvalósítani. Ezek az eszközök ugyanis pótolhatják a korábbi ingyenes költségvetési hozzájárulást a telefonfejlesztéshez.

Végleges döntés előtt testületi vélemény

Az elnökség vita után, kényszerűen tudomásul vette a minisztérium és a Magyar Posta közös előterjesztését, azzal a kiegészítéssel, hogy az átszervezés szakaszairól, még a döntés előtt, a konkrét anyag elkészülte után a központi vezetés azt megtárgyalja. Az érintett dolgozók áthelyezésének előkészítéséről pedig folyamatosan — időben és érdemben — tájékoztassák az érintetteket, mert csak így lehet megteremteni a normális munkahelyi körülményeket és fenntartani a folyamatos, zökkenőmentes postai munka feltételeit. (Természetesen lapunkban erről is beszámolunk. A szerk.)

Az elnökség egyetértett Gricserné Heszky Enikő főtitkár azon megállapításával, amely szerint az egész postai átszervezés célja és eredménye csakis az lehet, hogy az új, korszerű szervezet és a hatékonyabb működés a

mainál jobb szolgáltatást nyújtson az ügyfeleknek, s egyúttal emberibb — munkakörülményeket teremtsen a postás dolgozóknak, megtartva a postás dolgozók szerzett jogait, s foglalkoztatási biztonságát.

Ezért nem szabad sem voluntarista, sem meggondolatlan módon az 1990. január 1-jei határidőhöz mindenáron ragaszkodva végrehajtani az átszervezést, hanem csakis oly módon, hogy az ne veszélyeztesse a zökkenőmentes postai és távközlési szolgáltatásokat, a lakosság normális ellátását. Ennek érdekében a Postások Szakszervezete továbbra is figyelemmel kíséri és véleményezi a Magyar Posta szervezetátalakításának előkészítő munkálatait, és ezután is jelezni fogja a menet közben felmerülő gondokat, problémákat, javasolva azok meggyógyító megoldását.

F.S.

Kedves Postások, Szaktársak!

Valamennyien tudjuk, hogy ez az év jelentős változást hoz életünkben. Örültünk annak, hogy a posta több évtizedes erőfeszítése után végre az állam, a kormány is felismerte a hírközlés, és ezen belül a távközlés népgazdasági fontosságát, s ma már sokan úgy fogalmazzák, hogy a korszerű távközlési infrastruktúra kiépítése elengedhetetlen előfeltétele a gazdaság további fejlődésének. Ha az ezredfordulóra országunk információs rendszere nem zárkózik fel legalább a közepesen fejlett európai országok szintjéhez, akkor nem következhet be gazdasági megújulás.

Sajnos, a kormány felismerése akkor következett be, amikor az ország gazdasági tartalékai kimerültek, az államkassza üres, sőt óriási adósságokkal terhes. Ezért tényként kell tudomásul vennünk, hogy a távközlésfejlesztés kiemelt 10 éves programjának megvalósításához nemcsak a korszerű technikát és technológiát kell nyugatról megvennünk, de a fejlesztési forrás egy részét is csak külföldi tőkebevonással lehet megszerezni. Ehhez oldani szükséges a postai és távközlési tevékenység állami monopóliumának egy részét is. Ezt fogalmazza meg a készülő új posztatörvény, mely várhatóan a decemberi ülésszakon kerül a parlament elé.

Mindezekhez már megkezdődött, és jelenleg is folyamatban van a Magyar Posta átszervezése. Első ütemben ez év január 1-jétől a postai és távközlési tevékenységek irányítója, a hatósági és államigazgatási feladatok ellátásával együtt a Közlekedési, Hírközlési és Építési Minisztérium lett. Ezzel megszűnt a Magyar Posta ágazati önállósága, január 1-jétől csak vállalati feladatokat lát el. A vállalati feladatok új, a társasági és átalakulási törvény által nyújtott lehetőségeket is kihasználó szervezeti formákra a postai középszervek ez év május 31-ig tehettek javaslatokat. Jelenleg készül a Magyar Posta Központjában a részletes, a konkrét szervezeti megoldásokat is tartalmazó javaslat.

A postai változásokkal egyidejűleg folyamatban van a szakszervezeti munka megújítása, a tagság érdekképviseletét és érdekvédelmét határozottabban ellátó szervezeti és működési formák kialakítása.

Évtizedeken át igényeltük és harcoltunk azért, hogy a postai és távközlési infrastruktúra — beleértve a postások munkakörülményeit is — fejlesztésére a nemzeti jövedelmből lényegesen többet fordítsanak, minél előbb szűnjön meg az évszázados technikák alkalmazása. Most is támogatnunk kell a technikai fejlődést, de ugyanilyen fontos a technikát üzemeltető postások élet- és munkakörülményeinek fejlesztése is. Nincs olyan korszerű technika, mely jó szolgáltatást tudna nyújtani felkészült, hozzáértő, a szakmáját szerető és a munkája társadalmi értékének megfelelően fizetett postások nélkül.

Nekünk nem lehet mindegy, hogy a változások hogyan érintik a ma itt dolgozókat, hogyan befolyásolják munkahelyi és foglalkoztatási biztonságukat, keresetüket. Csak olyan változásokat támogathatunk és fogadhatunk el, amelyek a technikai fejlesztéssel egyenrangúnak tekintik a postás dolgozók helyzetének javítását is. Ezt fogalmazta meg szakszervezetünk központi vezetősége a félidős tapasztalatokat értékelő 1988. október 18-i ülésén.

Szakszervezetünknek eddig egy munkáltatói partnere volt, a Magyar Posta. Az ez évi változásokkal, de főleg a jövőre várhatóan életbelépő monopóliumoldásokkal, a hírlapterjesztés kereskedelmi tevékenységgé válásával ez a helyzet jelentősen megváltozik. Célnak valamennyi postai, távközlési és hírlapterjesztési tevékenységet végző munkavállaló érdekképviseletének és érdekvédelmének az ellátása, függetlenül attól, hogy a Magyar Posta, vagy más vállalat dolgozója.

Erre kell felkészülnünk most, amikor új alapszabályunkat kialakítjuk.

Szakszervezetünk 1945-ben a tagság kezdeményezésére alakult meg, munkavállalói dolgozói igény volt az egységes Postás Szakszervezet létrehozására. Ma, amikor a gazdasági, társadalmi változások felgyorsultak, kialakulóban van a piacgazdaság, a határozott, hatáskörös érdekvédelemhez rendkívül fontos a postás egység megőrzése. Erős érdekvédelmet csak az egységben, az összetartásban levő erő tud képviselni, főleg akkor, amikor a dolgozók foglalkoztatási és létbiztonságát kell megőrizni.

Igy érhetjük csak el, hogy a postai, távközlési dolgozók — a postások — érdekeit a kormányzati és munkavállalói szervek kénytelenek legyenek figyelembe venni és ne játszassák ki egyik réteget a másik ellen. De ugyanilyen fontos az is, hogy egyes szakmai terület speciális érdekei határozottabban jelenjenek meg a szakszervezeti munkában is.

Egyetlen szakszervezeti tagról sem akarunk lemondani, mindent megteszünk azért, hogy a postások foglalkoztatási és létbiztonságát megőrizzük. Ezért javasoljuk, hogy szakszervezetünk váljon szövetséggé. Olyan szövetséggé, amelynek szervezeti felépítése illeszkedik a posta kialakuló új szervezeteinek konkrét megoldásaihoz, biztosítva a munkáltatói-munkavállalói kapcsolatrendszer, másrészt nyitott minden, a postai és távközlési tevékenységbe belépő új vállalkozás munkavállalói előtt. Azt akarjuk, hogy sem a postai, sem a távközlési, és az ezekhez csak kapcsolódó területeken tevékenykedő dolgozót ne érhesse munkavállalói jogaiban hátrány. Mindenki élhesse a szervezett dolgozókat megillető jogokkal, illetve védelemmel.

A szakszervezeti választásokat csak a posta szervezeti rendjének ismeretében és az új munkahelyi kollektívák kialakulása után lehet indítani. Ekkor már a tagság által megvitatt, és elfogadott ideiglenes alapszabállyal kell rendelkezünk. Tehát a lapunk 3—4. oldalán közölt alapszabály még csak tervezet. A javaslat a dolgozók kezdeményezésére, önszerveződésére épít. El kell érni, hogy ne lehessen döntéseket hozni az érintett tagság nélkül, s hogy a döntések nagy része a tagság aktív közreműködésével az alapszervezetekben és a munkahelyi közösségekben szülessen meg. Ezért a most vitára bocsátott alapszabály-tervezet sok új, eddig ismeretlen szerveződési formára ad lehetőséget, több új fogalmat, működési változást tartalmaz.

Együttes gondolkodással, párbeszéddel, vitával kell kialakítanunk a nekünk, postásoknak legjobban megfelelő alapszabályt, olyat amely egyezre teremti meg az egyes szakmai, területi érdekek érvényre jutását, és az egységes, erős szakszervezeti szövetség előnyeit is.

E gondolatok jegyében hívunk valamennyi postás dolgozót párbeszédre, közös gondolkodásra.

A Postások Szakszervezetének ideiglenes alapszabály-tervezete

A szövetség egységes szervezetbe tömöríti — szövetségi szerveződés alapján — a postai és távközlési tevékenységet végzőket, illetve a postai és távközlési tevékenységhez kapcsolódókat, vagy közelálló munkavállalókat. Az egymással érdekközösséget vállaló dolgozók alapszervezeteket hoznak létre, amely létrejöhet postai és távközlési vállalatoknál, társaságoknál, egyesületeknél (a továbbiakban alapszervezet, illetve munkáltató).

A szövetség tagja lehet minden tagszervezet, ezen kívül olyan alapszervezet — amely nem tud tagszervezethez kapcsolódni (a továbbiakban együttesen tagszakszervezet), amely igényli és vállalja a szövetség működtetését, továbbá elfogadja a szövetség alapszabályában foglaltakat.

Általános meghatározások, rendelkezések

A szakszervezeti szövetség neve

- Postai és Távközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége, vagy
- Postai és Távközlési Dolgozók Demokratikus Szakszervezeti Szövetsége vagy
- Postások Szakszervezeti Szövetsége. (A továbbiakban szövetség.)

A szövetség székhelye

Budapest XIV., Cházár András utca 13.
A szövetség jogi személy, tevékenységét az alapszabály szerint önállóan fejti ki.

A szövetség alapelvei

1. Az önszerveződés elve

A szövetséget olyan tagszakszervezetek alkotják, amelyek a munkavállalók szabad társulásával jönnek létre. Elismerve ezzel a munkavállalók azon jogát, hogy a munkahelyeken szakszervezetet alakíthatnak, a munkáltató azon szervezeteinél, ahol a munkáltatói jogokat gyakorolják és döntési jogkörük van. Azonos területek horizontálisan is hozhatnak létre érdekközösséget.

2. Az önrendelkezés és az önálló képviselet

A szövetség az önálló, önként társult szakmai, foglalkozási tagszakszervezetek nyitott szervezete. Az alapszabályban rögzített szervezeti, működési, anyagi önállóságon túlmenően teljes véleménynyilvánítási és akciószabadság van.

Érdekérvényesítési mechanizmusukat egymástól függetlenül, a szakma sajátosságainak megfelelően alakítják ki és érvényesítik. A tagság érdekképviseletét az alapszervezetek önállóan látják el. A tagozatok más szervezetekkel, tagozatokkal önállóan tartanak kapcsolatokat, kötnek szövetséget, lépnek akcióegységre.

3. A demokratikus választás és képviselet

A tagságot minden fórumon az alapszervezetek által közvetlenül választott tisztségviselők, illetve az alapszervezetek delegáltjaiból álló szövetségi testületek képviselik. A testületek vezető tisztségviselőit közvetlenül, nyílt vagy titkos szavazással választják meg. A szakszervezeti testületek mindegyike képviseleti testület, irányító funkcióik nincsenek.

Az alapszervezetek többsége által hozott határozatok a szövetség szerveire kötelező érvényűek. A tagszervezetek ugyanakkor megfelelő önállóságot garantálnak a szövetségi szerveknek és képviselőiknek a meghatározott feladatok megoldásához. (Lásd a szövetség szerveinek jog- és hatáskörét.)

4. A tagszakszervezetek egyenjogúsága és a kisebbség autonómiája

A szövetség tagszakszervezetei egyenjogúak. Szövetségi határozat, állásfoglalás konszenzussal (közmegegyezéssel, egyhangú döntéssel) vagy többségi, illetve minősített többségi döntéssel hozható.

- Konszenzussal* (közmegegyezéssel) dönt
- a kongresszus az 1., a 2., a 11. és a 12. pontban szereplő kérdésekben;
 - a *szövetségi tanács* az 1., a 3., a 4. és a 10. pontban szereplő kérdésekben.
- Többségi döntéssel* hoz határozatot
- az előzőekben fel nem sorolt összes többi kérdésben.

5. Önállóság, felelősség

A szakszervezetek a munkavállalók által létrehozott szervezetek. Így minden munkahelyen önállóan gyakorolják a törvényekben, a jogszabályokban és a kollektív szerződésekben meghatározott jogokat.

A megválasztott, illetve delegált testületi tagok kizárólag annak a testületnek tartoznak felelősséggel, amelyet képviselnek.

6. A nyilvánosság elve

A munkavállalói érdekek feltárása, egyeztetése és érvényesítése a tagság akaratának megfelelően, a nyilvánosság előtt, a közvélemény beavatásával történik.

A nagyobb horderejű kérdésekben el kell érni, hogy a szakszervezeti vélemény, álláspont már a döntés előkészítése során megjeljen.

A szövetség célja

A szövetséget alkotó szakszervezeti tagság, a munkavállalók társadalmi, gazdasági, szociális és kulturális érdekeinek átfogó védelme és megfelelő képviselete a cél.

Feladata

Országos jelleggel:

- a szakszervezeti egység és erő létrehozásával támogatni tagszakszervezeteinek érdekérvényesítő harcát, ellátni a tagszakszervezetek védelmét;
- megteremteni, illetve fenntartani a tagságnak nyújtandó jogi, szociális és kulturális szakszervezeti szolgáltatásokat;
- a tagság életszínvonalának védelme, emelése;
- a munkavállalók jogainak védelme és bővítése;
- a postás szellemi és kulturális hagyomány és örökség megőrzése, terjesztése;
- a szakszervezeti élet nyilvánossága és nyitottsága;
- az egyenlőség és a partneri kapcsolatok megteremtése és fenntartása a tagszakszervezetek között;
- a szakszervezeti szolidaritás érdekében a nemzetközi kapcsolatok fejlesztése és szervezése.

Kapcsolatrendszere

A szövetség tagja a Magyar Szakszervezetek Demokratikus Szövetségének. A szövetségbe való be-, illetve kilépésről, a tagsággal járó kötelezettségek és jogok vállalásáról, a kongresszus dönt.

A szövetség együtt kíván működni azokkal a szakszervezetekkel, vagy más társadalmi szervezetekkel, amelyek tevékenységükkel közvetlenül vagy közvetve segítik a tagság érdekvédelmét. Az együttműködés egy-egy akcióra vagy hosszabb időszakra egyaránt kiterjedhet. Az együttműködésről és annak tartalmáról a felsőszintű testületek döntenek.

A szövetség a politikai pártoktól függetlenül végzi tevékenységét, velük való kapcsolatait a tagság érdekeinek megfelelően alakítja.

A szövetség a KÖHEM-mel, valamint a postai és távközlési vállalatokkal, társaságokkal, egyesületekkel tagsága érdekében törekszik az együttműködésre.

A szakszervezet elvárja a felelősségteljes, a dolgozók érdekeit figyelembe vevő irányítást, ugyanakkor fenntartja jogát a mozgalom jogositványainak maradéktalan érvényesítésére.

Működési elvei

A szövetség működési és döntési mechanizmusát a közmegegyezésre (konszenzusra) való törekvés és a szolidaritás alapelvei hatják át.

Közmegegyezés

A döntésben részt vevők egy-egy kérdésben egyhangúlag, teljes egyetértésben döntenek.

A szolidaritás

A szolidaritás a szakszervezeti mozgalom történelmileg kialakult alapértéke. Ezen elv lényege, hogy a döntésekben érdektelen, vagy ellenérdekelte szervezetek saját érdekeik pillanatnyi háttérbe szorításával támogatják más szervezetek érdekérvényesítő törekvéseit.

Döntési mechanizmusok

„A” változat

Határozatképesség: ha a szavazásra jogosultak $\frac{3}{4}$ -e jelen van az ülésen (100 fős testület esetén 75 fő).

Konszenzus: a jelenlevők egyhangú szavazata.

Minősített többség: a szavazásra jogosultak $\frac{3}{4}$ -ának szavazata (100 fős testület esetén 67 fő).

Egyszerű többség: a szavazásra jogosultak több mint felének a szavazata (100 fős testület esetén 51 fő).

„B” változat

Határozatképesség: ha a szavazásra jogosultak $\frac{3}{4}$ -a jelen van az ülésen (100 fős testület esetén 67 fő).

Konszenzus: a jelenlevők egyhangú szavazata.

Minősített többség: a jelenlevők, szavazásra jogosultak több mint felének a szavazata (100 fős testület esetén minimum a 67 fő $\frac{3}{4}$ -a, azaz 45 fő).

Egyszerű többség: a jelenlevő, szavazásra jogosultak több mint felének a szavazata (100 fős testület esetén a 67 fő 50 százaléka +1 fő, azaz 35 fő).

Az alapszervezet tagsága

Tag lehet:

- aki a postai és távközlési tevékenységet végző vállalatoknál, illetve a postai és távközlési tevékenységhez kapcsolódó, vagy ahhoz közel álló társaságoknál (rt., kft. stb.) egyesületeknél munkaviszonyban áll;
 - szakmunkástanuló, technikumi, szakközépiskolai tanuló;
 - felsőoktatási intézmény hallgatója;
 - postai és távközlési szövetséghez tartozó munkahelyekről ment nyugdíjba;
 - olyan munkanélküli, aki utolsó munkaviszonyában a postánál, vagy a postához kapcsolódó intézményeknél, társaságoknál, egyesületeknél munkavállalóként a szakszervezet tagja volt;
 - aki elfogadja a szövetség alapszabályát és az alapszervezet működési szabályzatát.
- Az itt nem szabályozott egyéb esetekben az alapszervezet dönt a tagsági viszonyról.

A szakszervezeti tag jogai, kötelességei

Joga

- véleményét szabadon kinyilvánítani, a közösség érdekében személyesen fellépni, vagy képviselők útján javaslataival, észrevételeivel, beadványaival, panaszával alapszervezetéhez, vagy akár közvetlenül felsőbb szakszervezeti fórumhoz fordulni,
- minden szakszervezeti tag választó és választható bármilyen szakszervezeti tisztségre,
- a döntéstől eltérő véleményét nyilvánosságra hozni küldötteket választani (delegálni) és visszahívást kezdeményezni, a szövetség testületeibe a választási határozat szerint,
- az érdek-képviseleti és érdekegyeztető munkában, valamint a szövetség szerveinek munkájában részt venni, a szövetség által nyújtott szolgáltatásokat, kedvezményeket, juttatásokat igénybe venni,
- a dolgozók csoportjait, illetve a dolgozók összességét érintő ügyekben képviselni a dolgozókat a kollektív szerződés megkötésénél,
- ellenőrizni és segíteni a dolgozók jogainak és érdekeinek az érvényesítését, munkaviszonnyal kapcsolatban a dolgozók érdekeit sértő intézkedéseivel szemben,
- kezdeményezni a jogszabályok módosítását, új jogszabályok alkotását.

Kötelessége

- a szövetség alapszabályával és az alapszervezet működési szabályzatával összhangban a szövetség tevékenységét támogatni,
- a szövetséggel és az abban tömörült tagszakszervezetekkel a szolidaritás elvének megfelelően együttműködni,
- a szövetség határozatait gyakorlati tevékenysége során figyelembe venni, a közmegegyezéssel kialakítottakat érvényesíteni,
- a tagdíjat fizetni.

A tagság megszűnik

- a tag önkéntes kilépésével,
- a tagdíj fizetésének megtagadásával,
- az alapszabállyal vagy a működési szabályzattal ellentétes magatartással (testületi határozattal).

A szövetség szervezeti felépítése

Alapszervezet

A szakszervezet alapegysége az egymással érdekközösséget alkotó és vállaló tagok, illetve csoportjaik szakmai, vagy munkahelyi közössége. Az érdekközösség kialakítható szakmánként, foglalkozásonként, illetve a munkahelyi szervezet alapján.

Az alapszervezet határozza meg az érdekközösségek (csoportok, tagozatok) kialakításának módját és biztosítja működésük feltételeit. Önállóan határozza meg az alapszervezet szervezetét, testületeit, mely lehet:

— *érdekközösség:* a legkisebb szervezeti egység (pl. a jelenlegi bizalmicsoport), mely létrejöhet: szakmánként, foglalkozásonként, rétegenként (társadalmi réteg), szakmai szervezethez (munkahelyhez) kötődően;

— *taggyűlés:* a közvetlen demokrácia gyakorlásának módja, amelyen valamennyi szakszervezeti tag részt vesz;

— *érdekközösségek testülete:* képviseleti demokrácián alapszik, amelyen a szakszervezeti tagok képviselői vesznek részt;

— *kombinált testület:* résztvevőinek állandó tagjain kívül az adott témához kötődően részt vehetnek a témában érintett területi szakszervezet tagjai szavazati joggal,

— *szakszervezeti bizottság:* operatív, szervező, érdekegyeztető testület,

— *gazdálkodást ellenőrző bizottság:* a gazdálkodást és a pénzügyi munkát folyamatosan ellenőrző testület.

Az alapszervezetek jogai és kötelességei

Az önálló költségvetésű alapszervezetek jogosultak dönteni:

- az alapszervezet szervezeti felépítéséről (struktúra), létrehozásáról, a testületek jogairól és kötelességeiről,
- a szakszervezeti érdekszövetséghez való csatlakozásról, képviseletről (megyei, területi, országos szinten),
- a szervezet működéséhez szükséges anyagiakról, a hozzájárulásról,
- a tagdíjrészesedés felhasználásáról.

Az alapszervezetek kötelességei:

- az alapszabállyal összhangban a szolidaritás elve alapján a szövetség tevékenységét támogatni,
- a szakszervezet ajánlásait, állásfoglalásait gyakorlati tevékenysége során figyelembe venni, közmegegyezés esetén (konszenzus) végrehajtani.

Szakszervezeti középszervek

Az egy munkáltatóhoz tartozó alapszervezetek szakszervezeti középszervet hoznak létre. Ezáltal érhető el a munkáltatóval szembeni partner szakszervezeti képviselet.

Szakszervezeti középszerv létrejöhet: alapítással vagy csatlakozással.

Jogai

- képviselni tagságát a tagszakszervezet és az országos szövetség testületeiben — ezekbe küldötteit (saját működési szabályzata szerint) delegálni (megválasztani) és visszahívni,
- részt venni a tagszakszervezet és szövetség munkájában a döntéshozatalban,
- a tagszakszervezet és a szövetség testületeinek napirendjére javaslatot tenni,
- véleményét a tagszakszervezet és a szövetség valamennyi fórumán kifejezni,
- választott képviselői útján ellenőrizni a tagszakszervezet és a szövetség működését és tisztségviselőinek tevékenységét,
- kezdeményezni tagszakszervezet kizárását, a szövetség tisztségviselőinek visszahívását,
- igényelni, hogy ügyében, érdekeinek védelmében és érvényesítésében a tagszakszervezet és a szövetség testületei eljárjanak,
- az alapszabály és a működési szabályzat szerint tagságukat képviselve részt venni az érdekek feltárásában, egyeztetésében, érvényesítésében.

Kötelességei

- munkájában minden körülmények között a tagság véleményére alapozni,
- betartani saját működési szabályát és a szövetség alapszabályát,
- a szövetség működéséhez anyagilag is hozzájárulni.

Dönt

- a csatlakozó szervezetek és tagságuk jogairól, illetve kötelességeikről, az általuk kidolgozott működési szabályzat alapján,
- saját szakszervezeti testületeiről,
- arról, hogy a képviselet ellátására az alapszervezetek, tagozatok ügyeinek intézésére — saját költségvetésének terhére — milyen szakapparátust alkalmaz,
- a területi szövetséghez való csatlakozásról.

Megszűnik:

- ha az alapszervek a tagszakszervezeti szövetséget (érdekszövetséget) felbontják,
- ha az alapszervek úgy döntenek, hogy a középszervi működtetés nem indokolt.

(Folytatás a 4. oldalon.)

(Folytatás a 3. oldalról.)

Szövetségi tagszakszervezetek

A szövetséget alkotó alapszervezetek és középsszervek tagszakszervezeteket hoznak létre a partner gazdasági szervezetnek megfelelően (pl. távközlési postaforgalmi stb.). A tagszakszervezetek szakmai szövetségi rendszerben működnek; hozzájuk önálló tagozatok is csatlakozhatnak. A tagszakszervezetek szervezeteit, azok jog- és hatáskörét, illetve köteleseit a létrehozó szervezetek határozzák meg.

A szövetség lehetséges országos testületei és szervezetei

- I. kongresszus,
- II. szövetségi tanács,
- III. elnökség,
- IV. szövetségi titkárság,
- V. gazdálkodást ellenőrző bizottság,
- VI. szövetségi egyeztető bizottság,
- VII. szakértők tanácsa (alkalmi munkabizottság).

I. kongresszus

A kongresszus a tagszakszervezetek szövetségének legmagasabb szintű képvisellete. Létszámarányosan, választással, illetve delegálásal jön létre a képviselet elve alapján.

- Hatásköre:
- Dönt:
1. a szövetség megalakulásáról, szervezeteiről és létszámáról,
 2. a Magyar Szakszervezetek Demokratikus Szövetségéhez való csatlakozásról,
 3. a két kongresszus között végzett munka elfogadásáról,
 4. a szövetséghez tartozó vagyonról és annak kezeléséről,
 5. a tagszakszervezetek felvételéről és kizárásáról,
 6. a szövetségi elnöki és elnökhelyettesi tisztségekről (állandó vagy más funkcióval együtt, rotációs alapon ellátandó tisztség),
 7. a szakszervezeti tagsági díjjal kapcsolatos alapvető elvekről, és a szövetségi hozzájárulásról,
 8. az össz-szövetségi kongresszusi képviselétről,
 9. a szövetségi politika fő irányairól és elveiről,
 10. a kongresszus elé kerülő indítványokról, panaszokról,
 11. a gazdálkodás és a költségvetés alapelveiről,
 12. az alapszabály elfogadásáról és módosításáról.

Megválasztja (variációk):

- „A” — a főtitkár,
- a főtitkárhelyetteseket vagy titkárokat,
 - a gazdálkodást ellenőrző bizottságot (geb),
 - a szövetségi egyeztető bizottságot (szeb);
- „B” — a főtitkár,
- a főtitkárhelyetteseket vagy titkárokat,
 - a szövetségi tanácsot,
 - a geb-et,
 - a szeb-et;
- „C” — a főtitkár,
- a főtitkárhelyetteseket vagy titkárokat,
 - a szövetségi tanácsot,
 - az elnökséget,
 - a geb-et,
 - a szeb-et.

A kongresszus működése

A kongresszus összehívására legalább 4-5 évenként kerül sor. Rendkívüli kongresszus hívható össze, ha a kezdeményező tagszakszervezetek a tagságnak legalább az ½-át képviselik, vagy azt a kezdeményező tagszakszervezeteknek legalább ⅓-a kéri.

A két kongresszus közötti időszakban összehívható rendkívüli kongresszuson a küldöttek a megelőző kongresszusi mandátummal vesznek részt. Az esetleges kimaradók és visszahívottak helyettesítéséről az őket megválasztók gondoskodnak.

A kongresszus összehívását legalább három hónappal előbb kell meghirdetni.

- A kongresszus teljes jogú résztvevői:
- a tagszervezetek által megválasztott küldöttek,
 - a szövetségi tanács tagjai, valamint
 - a geb és a szeb tagjai.

II. szövetségi tanács

Két kongresszus között a szövetség legfőbb érvényesítő, egyeztető, állást foglaló és képviseleti testület.

A szövetségi tanácsa tagjai a tagszakszervezetek által választott, vagy delegált küldöttek, valamint a főtitkár, főtitkárhelyettesek vagy titkárok.

A tagok száma:

- a) változat: 800 tag után egy fő, de minden tagszakszervezetet legalább 1 fő képviseljen.
- b) változat: 600 tagonként egy képviselő, de minimum egy fő.
- c) változat: a középszervezetek és a tagszakszervezetek titkárai.

A szövetségi tanács ülésein meghívottként rendszeresen részt vesz a geb és a szeb elnöke.

Hatásköre:

Dönt:

1. az új tagszakszervezetek felvételéről, valamint a szeb által előterjesztett kizárásokról,
2. a hatáskörébe tartozó személyi kérdésekben,

3. a kongresszus, illetve a rendkívüli kongresszus összehívásáról,
4. a szövetségi sztrájkrol,
5. a szövetség éves gazdálkodásáról és költségvetéséről,
6. a szövetség vagyonának kezeléséről,
7. az országos szövetségi szintű kollektív ke-retszerződésről,
8. az apparátus létszámáról, a szövetség működési szabályzatáról,
9. a szövetség nemzetközi tevékenységének főbb elveiről és irányairól.
10. a szövetség éves programjának elfogadásáról és végrehajtásáról.

Beszámoltatja az elnökséget a szövetségi tanács két ülése között végzett munkáról.

Állást foglal a napirenden levő legfontosabb kérdésekben.

III. elnökség

A szövetségi tanács két ülése között a szövetségi szakszervezeti képviseletet az elnökség látja el. Létszáma maximum 25. Állandó tag a főtitkár és a főtitkárhelyettesek vagy titkárok. A többi képviselőt a szövetségi tanács tagjaiból választják (vagy delegálják), úgy, hogy meglegyen:

- a tagszakszervezeti,
- a szakmai és
- a foglalkozási képviselet.

IV. szövetségi titkárság

Az elnökség két ülése között az operatív feladatok ellátása a szövetségi titkárság feladata.

Képviseletet csak a szövetségi tanács vagy az elnökség megbízása alapján láthat el. Munkájáról az elnökség soros ülésén részletesen beszámol.

A szövetségi titkárság tagjai:

- a szövetségi főtitkár,
- a tagszakszervezetek titkárai,
- a tagszakszervezetekhez nem kapcsolódó alapszervezetek képviseletében 1 fő.

V. gazdálkodást ellenőrző bizottság

Feladata a szövetség gazdálkodásának, pénzügyeinek folyamatos ellenőrzése. Tevékenységéről rendszeresen tájékoztatást ad a szövetségi tanácsnak és beszámol a kongresszusnak.

Tagjai a szövetség tagszakszervezeteinek képviselői. A geb elnökét, titkárát és tagjait a kongresszus választja. (Javasolt létszám: 7.)

VI. szövetségi egyeztető bizottság

Feladata a szövetségi alapszabály szerinti működés ellenőrzése, valamint a szövetség tagszakszervezetei között felmerülő vitás kérdésekben az egyeztetés.

Az alapszabályban foglalt kötelezettségek megsértése esetén kezdeményezi a szövetségi tanács felé a tagszakszervezet kizárását. Tevé-

kenységéről évente tájékoztatást ad a szövetségi tanácsnak és beszámol a kongresszusnak. Elnökét és tagjait a kongresszus választja. (Javasolt létszám: 7.)

VII. szakértők tanácsa

Bármelyik testület feladatainak ellátására egy-egy meghatározott témára alkalmi szakértői tanácsot működtethet.

A szövetség működésének pénzügyi feltételei

A pénzgazdálkodás feladata a szövetség zavartalan működésének a segítése. A szövetség pénzügyi alapja a tagszakszervezetek hozzájárulásából, vállalkozásból, támogatásból, valamint egyéni és közösségi alapítványból áll.

A szövetség pénzügyi szerve takarékos, költségérzékeny vállalkozói magatartással törekden a szövetségi vagyon gyarapítására.

A tagdíjon kívüli valamennyi bevételt teljes egészében a tagság szociális, kulturális és sportolási igényének kielégítésére kell felhasználni.

A szövetség tagszakszervezeteinél a szakszervezeti díj mértéke a főfoglalkozású munkaviszonyból származó mindenkor bruttó havi kereset, illetve táppénz 1 százaléka. Azok a szakszervezeti tagok, akiknek a keresete nem éri el a személyi jövedelemadó fizetésére megállapított összeg határát, 0,8 százalék tagdíjat fizetnek. Ettől eltérő, alacsonyabb, állandó összegű tagdíjat fizetnek a nyugdíjasok, a gyeden, gyeken levők, a jogfenntartók, a szakmunkástanulók és az egyetemi hallgatók. A munkanélküliek, a munkanélküli segélyben részesülők 5 forint tagdíjat fizetnek.

Az alapszervezetek a tagdíjbevétele 50 százalékal és az egyéb tagok teljes tagdíjával önállóan gazdálkodnak, és a tagságnak tartoznak felelősséggel. A fennmaradó tagdíj a szövetségi — alapszervezeten kívüli — érdek-képviseleti, érdekvédelmi tevékenységhez szükséges, amelynek felosztásáról a kongresszus dönt.

A tagszakszervezetek hozzájárulásukat a szövetség működéséhez havonta utalják át a szövetség központjába.

A kizárt vagy kilépett tagszakszervezetek addig az időpontig fizetik tagdíjukat, ameddig a kizárás vagy kilépés hatályba nem lép. (Kizárás esetén a tagszakszervezet jogai a fellebbezés elbírálásáig szünetelnek, így célszerű a hozzájárulás fizetését a fellebbezés elbírálásáig szüneteltetni.)

Az alapszabály mellékletében szükséges rögzíteni a megalakuló szövetség közös induló vagyonát, rendelkezni az oszthatatlan vagyonrészről.

A szövetség a Postások Szakszervezetének jogutódja, és így rá egységesen átszáll annak meglévő vagyona.

Az ideiglenes választási szabályzat

A szakszervezeti választások főbb elvei

A szakszervezetek általános szerveződési elve a szövetségi elv. (Szövetség: közös cél érdekében való egyezség együttműködésre.)

Ezen elv alapján léphetnek szövetségre a postai és távközlési vállalatok, társaságok, egyesületek dolgozói.

A szövetséget alkotó szervezetek — az alapszabályban meghatározottak értelmében — egyenlők és önállóak.

A választások célja

A hatékonyabb érdekvédelem, érdekképviselet megvalósítására új szervezet kialakítása szükséges. Ehhez elengedhetetlen a tagsággal folytatott széles körű eszmecsere, a tagság aktív részvétele.

A Postások Szakszervezete ideiglenes alapszabályának megfelelően fel kell készülni teljes körű szakszervezeti választásokra.

Általános elvek

A szakszervezeti választások szabályának megalkotásában a lebonyolítás és kiértékelés módjában a tagság meghatározó szerepének érvényesülnie kell. A választásoknál széleskörűen kell alkalmazni a közvetlen választás elvét.

Ennek megfelelően célszerű érvényesíteni:

- minden szakszervezeti tag választó és választható.

- a választásokat demokratikusan, nyílt (esetleg többes) jelöléssel, titkos szavazással az egyszerű többség elve alapján kell lebonyolítani,

- a vezető tisztségre — a tagság igényének megfelelően — élni kell a többes jelölés lehetőségével.

A megválasztott tisztségviselő az öt megválasztó szakszervezeti tagságnak, illetve testületnek tartozik felelősséggel. Ebből következően választhatóságuk, visszahívhatóságuk saját hatáskörükbe tartozik.

Előkészítés és lefolytatás

A választói értekezleten a választókon túlmenően részt vesz:

- valamennyi választott tisztségviselő,
- a jelölőbizottság javaslata alapján, akiket a tagság jelölt,
- akiket a választásokkal kapcsolatban feladatokkal bíztak meg.

A választásokat egy- vagy kétszakaszos formában lehet végrehajtani, a helyi adottságok függvényében a tagság döntése alapján.

A választásokat lehetőleg munkaidőn kívül, vagy a legkisebb munkaidőkieséssel kell megtartani.

A választásokra létre hozható bizottságok

Jelölést végző személy, illetve bizottság, szavazatszedő bizottság, mandátumvizsgáló bizottság, szakszervezeti politikát összegző bizottság.

A választások előkészítésekor jelölést végző személyt, vagy jelölőbizottságot kell választani, legalább 30 nappal a választói értekezlet előtt. A jelölőbizottságok a tagsággal folytatott széles körű beszélgetések alapján alakítsák ki javasla- taikat, és azt hozzák nyilvánosságra a választás előtt legalább 10 nappal.

A jelölőlistára az kerülhet fel, aki jelöltként nyílt szavazással az 50 százalék +1 szavazatot megkapta.

Az értekezlet napirendje

1. Valamennyi testület vezetője rövid áttekin- tésben beszámol a végzett munkáról.
2. A szakszervezeti szervek és tisztségviselők megválasztása.

A választás érvényessége

„A” változat

A választói értekezlet akkor határozatképes, ha a szavazásra jogosultak 3/4-e jelen van. (100 fős testület esetén 75 fő.)

Megválasztottnak az tekinthető, aki legalább 50 százalék +1 szavazatot kapott. (100 fős testület esetén 51 szavazat.)

„B” változat

A szavazási értekezlet akkor határozatképes, ha a szavazásra jogosultak 3/4-e jelen van.

Megválasztottnak az tekinthető, aki a jelenle- vők szavazatainak legalább az 50 százalékát +1 szavazatot kapott. (100 fős testület esetén mini- mum 39 szavazat.)

Érvénytelen:

○ ha a felsoroltak valamelyikének nem tesz- nek eleget, továbbá, ha a szavazólapon több, vagy kevesebb név van feltüntetve,

○ ha a szavazólapból nem tűnik ki világosan, hogy kire adták a szavazatot,

○ ha az érvényes szavazatok száma nem érte el a szavazásra jogosultak 2/3-át.

A választói értekezletről jegyzőkönyvet kell ké- szíteni, és azt a következő választásokig meg kell őrizni. A szavazócédulákat a választásokat követő 14. napig kell megtartani.

Választások időigénye

- | | |
|---|----------|
| alapszervezeti szinten: | 2 hónap, |
| középszervi és tagszakszervezeti szinten: | 1 hónap, |
| szövetségi szinten: | 2 hónap, |
| szövetségi kongresszus: | 2 hónap. |

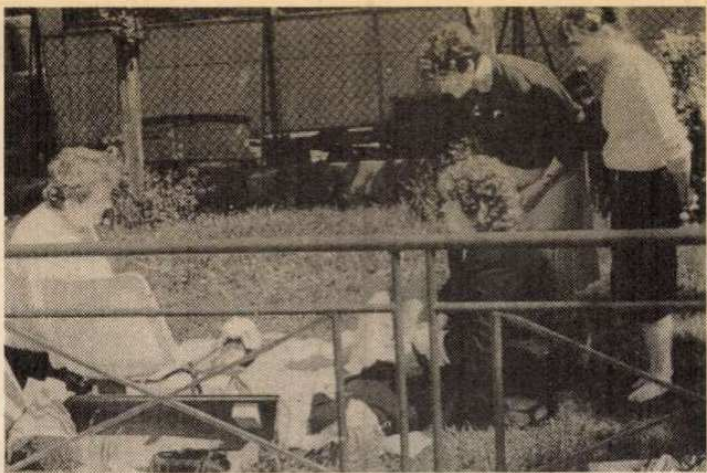
Postások Szakszervezetének Elnöksége

Felkérjük kedves olvasóinkat, hogy az itt kö- zölt tervezeteket tanulmányozzák és beszéljék meg. Észrevételeiket, javaslataikat alapszerve- zetük útján vagy közvetlenül juttassák el a Postások Szakszervezetének szervezési és ká- derosztályához. (Szerkesztőség)

Elsősegély

A PSE Egressy úti pályáján a közelmúltban rendezték meg az első országos postás elsősegélyversenyt.

A Posta Szociális Hivatal üzemegészségügyi csoportja és a vöröskeresztes szervezete által megrendezett verseny elvében már tavaly is létezett. Ugyanis a tavalyi egészségügyi hetek egyik eseménye lett volna, de akkor az érdeklődés szinte teljes hiánya miatt nem kerülhetett rá sor. Csúpan a Posta Járműtelep és a PSZH jelentkezett akkor részvételi szándékkal. Annál nagyobb volt az örömmünk az idén, ugyanis számunkra is meglepő módon nyolc csapat vett részt a versenyen, amelyen 3 fős csapatok indultak. Elméleti kérdéseket kellett megválaszolni és gyakorlati feladatokat megoldani. A verseny 5 állomásból állt, az



újraélesztéstől az égési sérülés ellátásáig minden feladat fellelhető volt, amely az alapfokú elsősegélynyújtó tanfolyam tananyagában szerepel.

Minden résztvevő csapat megérdemli, hogy a nevét megemlítsük. Íme: *Posta Járműtelep, Szegedi Postaigazgatóság*

(3 csapat), *Miskolci Postaigazgatóság, Posta Javítóüzem, Budapest 62-es postahivatal, Posta Szociális Hivatal.*

A verseny szakmai tanulsága, hogy az elsősegélynyújtók elméleti tudása lényegesen nagyobb, jobb, alaposabb, mint a gyakorlati.

Váci Márta



Postásarcok

Akinél nincs lehetetlen

Nem volt könnyű időpontot találni arra, hogy egy órára leüljék beszélgetni Kozák Gézával, a Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság üzemviteli osztálya tévéműsorszórási csoportjának vezetőjével. Amikor végre sikerült összejönnünk, mentegőzve esetelte éppen tegnap egy meghibásodott antennatápvonal-rendszer leszerelésén és javításán dolgozott több kollégájával együtt, s ehhez a team összeállítását, a felkészülést végezte előző héten, ezért húzódott találkozónk. Ilyenkor kifulladásig dolgoztunk, mondta, mert nem mindegy, hogy a sugárzást mikor tudjuk maradéktalanul, jó minőségben ismét biztosítani. Az ismerkedő mondatok során Kozák szaktárs tudomására hoztam, hogy azért szeretném bemutatni a Postás Dolgozó olvasóinak, mert a róla szerzett információk alapján, mint műszaki értelmiségi, ha szükséges, a kemény fizikai munkától sem riad vissza, s ez már számos üzemzavar-elhárítást eredményezett, illetve nagyobb üzemkieséstől akadályozta meg a tévénezőket. Szakmai munkája mellett elismert szakszervezeti tevékenységet is végez.

Kozák Géza 58 éves (ez nem látszik rajta), napbarnított, egészséges kinézetű, erős kézszorítású, határozott ember. Kérdéseimre rövid, lényegyet tartalmazó válaszokat ad.

Megtudom, hogy Ártádon született, paraszti családból származik, 20 éves koráig földművesként dolgozott. Életében a nagy fordulatot a katonaság hozta. A tényleges katonai szolgálata alatt rádióműmesteri tanfolyamot végzett, s ekkor jegyezte el magát a rádiótechnikával, a híradástechnikával. Amikor leszerelt, és katonatársra ajánlatára a mai igazgatóság elődjénél jelentkezett munkára, levizsgáztatták és azonnal felvették. Rövidesen rádióműszerész-tanfolyamra iskolázták be, ahol szakmunkás-bizonyítványt szerzett. Ezzel a bizonyítvánnyal és a közben megszerzett gimnáziumi érettségivel később elvégezte a Puskást, majd 20 éves igazgatósági gyakorlat után a Kandó Kálmán Műszaki Főiskolán szerzett diplomát. Közben természetesen a műhelyből is előbbre lépett, az üzemviteli osztályra került, a tévéműsorszórási csoportba beosztották, majd 1965 óta a csoport vezetője. A szakmai feladatokról így szólt:

— Az igazgatóság üzemviteli osztálya szervezi, irányítja a rádió- és tévéműsorszórást, és az egyéb szolgáltatások egy részét

is. Csoportom közvetlen feladata a tévéadás biztosítása, beleértve a tévéátjátszó adók és az antennarendszerek működtetését is. Ez közelebből annyit jelent, hogy az adók üzemeltetésén keresztül a jó minőséget, a karbantartások elvégzését is biztosítjuk, s a nagyobb üzemzavarok elhárításában is közreműködünk. Esetenként, mivel nagyobb a műszerparkunk, szükség szerint helyszíni méréseket végzünk, és az adók precízebb mérésében és beállításában is közreműködünk. Feladatunk persze — s ezzel kezdődik tulajdonképpen a munkánk — a tévéberendezések átvétele és üzembe helyezése is.

— Tulajdonképpen ön akkor az igazgatóságnál a tévéműsorszórási egyik legjobb ismerője.

— Nem szeretem a túlzásokat, s azt sem, ha túlbecsülnek, de ebben a helyzetben, a gyakorlati munkát is figyelembe véve, az ország ilyen tévéberendezései és antennarendszerei hozzáértőjének tekinthetem magam. Elsősorban annak tulajdonítom ezt, hogy nem ragadtam le az íróasztalnál. Igen sokat vagyok a területen, a gondok helyszíni megoldásának a híve vagyok.

— Úgy hallottam, jelentősebb üzemzavar-elhárítások alkalmával az első vonalban szokott dolgozni. Hallhatnánk erről néhány érdekes epizódot?

— Két jelentős esetet említenék. Bizonyára emlékeznek még a kedves olvasók a szentesi tévétorony tüzesetére, valamint a 70-es évek elején volt, amikor a torony tetejéről a dolgozókat katonai helikopterek mentették, mert a torony alján munkálatok közben tűz ütött ki, amely egyre terjedt felfelé, s nem volt más útja a menekülésnek. Erről aznap este otthon értesültem. Azonnal intézkedni kezdtem. A helyi ismereteim alapján Kabhegyről antennapáncseket vittem Szentesre, s másnap este az adóépület tetején készített ideiglenes antennával már sugároztuk a műsort. Igaz, még nem tökéletes minőségben, de pár hét alatt mindent rendbe tettünk.

A másik eset nem olyan régen volt, az is eléggé közismert. Egyik téli fagyos vasárnap reggel 9-kor ledőlt Kékesen a régi adótorony, a kikötőkötél eljégesedtek, ez okozta a katasztrófát. Szerencsére emberéletben nem esett kár. Azonnal a helyszínre siettem, és megszerveztem a munkát. Persze, a helyszínen volt *dr. Valter Ferenc* vezérigazgató-helyettes, s mai igazgatónk, *Bugyi József* is.

Akkor még az új adótorony nem volt üzemben, bár elkezdte a balt fokozta, hogy a ledőlt torony elvágta a tápvonalat is. Több megoldás mutatkozott az ideiglenes sugárzásra, ezeknek voltak előnyei, hátrányai. Szabad kezet kértem és kaptam a megoldásra jelen lévő vezetőinktől, s a kékesi kollégák áldozatvállaló segítségével este 6-ra megindult a régi épületben az adó. Az új épületben levő antennával sugároztunk. Itt a nagy munka az volt, hogy új tápvonalat kellett a régi adóépületből átvinni az új épület tetején levő toronyba. Igaz, sok meleg teával és pufajkában, átfagyva, de estére megindult a sugárzás. Kérem, ítélje meg, milyen érzés volt kezét szorítanunk egymással ott az ország tetején.

Az igazgatóság szakmai vezetőitől és tszbtitkáráktól szerzett információkból már előzetesen megtudtam, hogy Kozák szaktárs társadalmi munkát is végez. A tszbt mellett működő szub elnöke, ebben a minőségében is becsülik vezetőket, beosztottakat egyaránt. Az igazgatóságnál az évenként beadott újítások átlagban 300 körül mozognak. Ezek elbírálásában akadnak véleménykülönbségek. Ha fellebbezés folytat az ügy a szub-hoz kerül, Kozák Géza körültekintő alaposága, szakszerűsége az állásfoglalásban megjelenik. S ezt megelégedéssel fogadják a fellebbezők, akár elfogadták kérélmüket, akár elutasították.

Lelkemre kötötték, feltétlenül írjam meg Kozák Gézáról, nincs olyan műszaki probléma, amelyet meg ne oldana. Kedvenc rövid tömondata: „Megcsináljuk, főnök!” Emellett harcosan kiáll az igazságért, mások védelmében is, s bátran megmondja véleményét a szakmai vezetőinek is.

Még szólhatunk jó közösségi magatartásáról, vidámságáról. Jó hangulatban hegedűjével is elsórákoztatja a hallgatóságot. Az elmúlt évben még focizott az öregfiúk csapatában, ma már a térde nem bírja.

Nagy utat tett meg szerényen, munkával egy ártánci parasztfiú, amíg a tévésugárzás egyik ismert személyiségévé vált.

Életútját számos elismerés, kitüntetés (közte újtíró is) övezi. 1988-ban a Munka Érdemrend bronz fokozatában részesült.

Kívánjuk Kozák szaktársnak, kevés rendkívüli esemény legyen a tévésugárzásban, s így jó adást és jó vételt mindenkinek.

— mohai —

Névadó az új szakközépiskolában

A rákoskeresztúri postaforalmi szakközépiskola május 17-én *Békésy György* Nobel-díjas fizikus nevét vette fel. Tanárok és diákok régóta várták e pillanatot, hiszen a név rangot, dicsőséget ad, de kötelez is. A név kiválasztásakor sok ötlet, javaslat hangzott el.

Végül is a helyközi patronálók által javasolt Békésy György nevére esett a választás. Bemutatása pár mondatban lehetetlen, így csak a legfontosabb munkásságáról.

A fizikus, egyetemi tanár 1899-ben Budapesten született. Tanulmányait Münchenben, Zürichben, Isztambulban végezte, 1924-ben Budapesten doktorált. A Posta Kísérleti Állomás fizikusa lett, a hallás mechanizmusával foglalkozott, majd elkészítette világhírű fülmodelljét. Kutatásainak elismeréseként több nemzetközi díjat kapott. Stockholmban a Karolinszka Intézetnél 10 évig, majd az USA-ban a Harvard Egyetem pszichoakusztikai laboratóriumában vezető kutatóként dolgozott. 1961-ben a fül csigájában létrejövő ingerületek fizikai mechanizmusának felfede-



zéséért orvosi Nobel-díjat kapott. Életében 7 egyetem, köztük a Budapesti Orvostudományi Egyetem díszdoktorává avatták. 1972-ben Honoluluban halt meg. Egész életét a tudománynak szentelte, végig megtartva magyar állampolgárságát. A Magyar Tudományos Akadémia tagjaként a napokban rehabilitálták.

E kis megemlékezés után térjünk vissza a szakközépiskolában történt eseményekre, hiszen a névadóval együtt a távközlési világnap 1989. évi rendezéséért orvosi Nobel-díjat kapott. Életében 7 egyetem, köztük a Budapesti Orvostudományi Egyetem díszdoktorává avatták. 1972-ben Honoluluban halt meg. Egész életét a tudománynak szentelte, végig megtartva magyar állampolgárságát. A Magyar Tudományos Akadémia tagjaként a napokban rehabilitálták.

devényeit is itt tartották. Az ünnepi köszöntő után *dr. Tarnóczy Tamás* egyetemi tanár mondott emlékbeszédet. A diákok, tanárok érdeklődéssel hallgatták a fordulatokban, eseményekben gazdag életút ismertetését. *Dr. Mezei Gyula*, a Fővárosi Tanács főosztályvezetője köszöntötte a névadó alkalmából az iskolát, annak kollektíváját, jó munkát kívánva az elkövetkezendő évekre, évtizedekre, kiemelve, hogy ilyen jól felszerelt iskolában a tanulás és tanítás is csak öröm lehet.

Ezután a házi szakmai és közismereti verseny eredményhirdetése következett, amikor is a legeredményesebb diákokat, osztályokat jutalmazta az igazgató. A tanárok áldozatkész munkáját a Helyközi Távbeszélő Igazgatóság, a Hírlap- és Postaszállítási Igazgatóság, valamint a Posta Kísérleti Intézet szakmai vezetősége honorálta erkölcsi és anyagi elismeréssel, valamint emléklappal, a diákok vastapsa kíséretében.

Dr. Valter Ferenc, a Magyar Posta elnökhelyettese a távközlési világnap alkalmából tartott ünnepi beszédében hangsúlyozta az iskola szerepét, a szakszerű képzés jelentőségét. A szakemberekre mindig nagy szükség lesz, mivel 2000-re a posta azt tervezi, hogy minden második lakásban működtet telefont.

Üde színfoltként hatott az ünnepségen a Zenei Általános Iskola gyermekkórusának magával ragadó fellépése. A névadó és az ünnepi beszédek elhangzása után a meghívott vendégek, tanárok, diákok a Posta-múzeum és a Bélyegmúzeum kiállítását tekintették meg.

Kerekes Sándor



Miskolci hírek

A miskolci postás nyugdíjas klub ez évben is megrendezte szalonasütéssel egybekötött kirándulását a miskolci csorbatépi tóhoz. Bár az időjárás nem volt a legkedvezőbb, a megjelentek az egész napos összejövetelen igen kellemesen érezték magukat. A rendezvényen *Kiss József* tszbtitkár, valamint *Sztahura Lászlóné* és *Pinczés Jánosné* politikai munkatársak is részt vettek, és elbeszélgettek a nyugdíjasokkal. Az ellátásról a klub gondoskodott.

*

Nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára a mindenki által szeretett, tisztelt és megbecsült *dr. Homlokos Emil* nyugdíjas szaktársunkat. Ő volt a miskolci postászsakszervezeti jogsegélyszolgálat megalapítója, majd nyugdíjazása után utódja, *dr. Vereckei Iván* mellett csaknem a 73. életévében bekövetkezett haláláig dolgozott. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

*

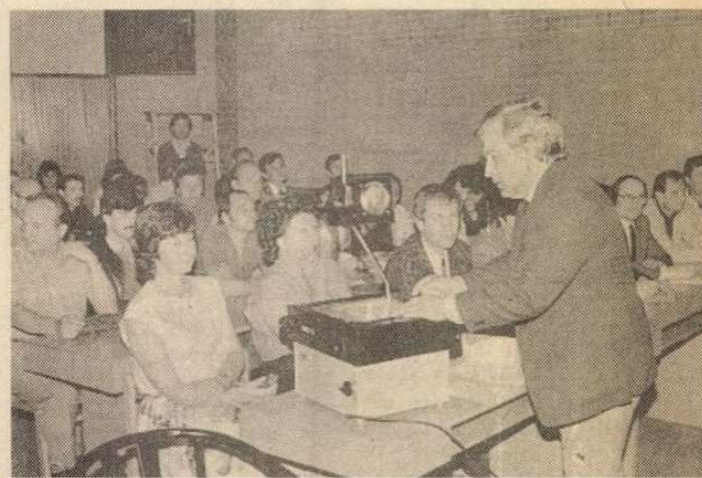
A pécsi postás nyugdíjas klub május végén Miskolcra kirándult, majd megtekintette Mezőkövesd, Tokaj és Sárospatak nevezetességeit. Egerbe is ellátogattak.

Programjuk zökkenőmentes lebonyolításában Borsodban

Csáky Béláné, a miskolci, Egerben pedig *Rátkai Ferencné*, az egeri nyugdíjas klub vezetője segédkezett. Reméljük, hogy a vendégek területünkről maradandó élményekkel tértek vissza otthonukba.

*

A 27. Borsodi Műszaki Hét alkalmából a HTE (Híradástechnikai Tudományos Egyesület) egész napos előadás-sorozatát rendezett a nemrég megnyitott miskolci Tudomány és Technika Házában. A sorozatot *Sztahura László*, a miskolci postaigazgatóság vezetője nyitotta meg.



Dr. Honi Géza előadás közben

Új szűrő- és gondozóállomás a Belvárosban

A Magyar Posta folyamatosan kiemelt gondot fordít a postás dolgozók egészségi állapotára, a megbetegedések megelőzésére, a folyamatos egészségnevelésre. Budapestén ezeket a feladatokat az István Kórház és Rendelőintézet szakmai irányításával a Posta Szociális Hivatal végzi, az üzem-egészségügyi és pályalkalmassági önálló csoport közreműködésével. A szakmai feladatok ellátásához szükséges orvosokat az István kórház adja.

A feladatok ellátására 16 üzemorvost és 8 szakrendelőt üzemeltet a posta. A szakorvosi rendelők közül háromban fogászati, kettőben fizioterápiai, egyben-egyben pedig nőgyógyászati, szemészeti és bőrgyógyászati rendelés folyik.

A felsorolt rendelőkhöz körülbelül 20-22 ezer, Budapesten munkát végző postás dolgozót látnak el. Négy orvosi rendelő rendelkezik táppénzbevételi jogosultsággal.

A május végén átadott Vécsei utcai szűrő-, gondozóállomáson az üzemorvosi feladatokon túlmenően fogászati, fizioterápiai, onkológiai és nőgyógyászati szakorvosi rendelések is lesznek. A felsorolt rendelőkhöz túlmenően itt kapott helyet egy főorvosi szoba, ahol — a felülvizsgálatokon kívül — megfelelő, kulturált lehetőség lesz szakmai megbeszélésekre is.

Az új létesítmény teljes alapterülete 220 négyzetméter. A kialakításra, a különféle műszerek, berendezések, fogyóeszközök beszerzésére megközelítően 9,5 millió forintot fordított a posta.

Az új rendelő átadásával lehetőség nyílik:

- a jelenlegi rendelők zsúfoltságának csökkentésére,
- az igénybevevők átcsoportosítására,
- egyes, még el nem látott területek dolgozóinak (mintegy 1200 fő) az üzemorvosi és szakorvosi ellátásba történő bekapcsolására.

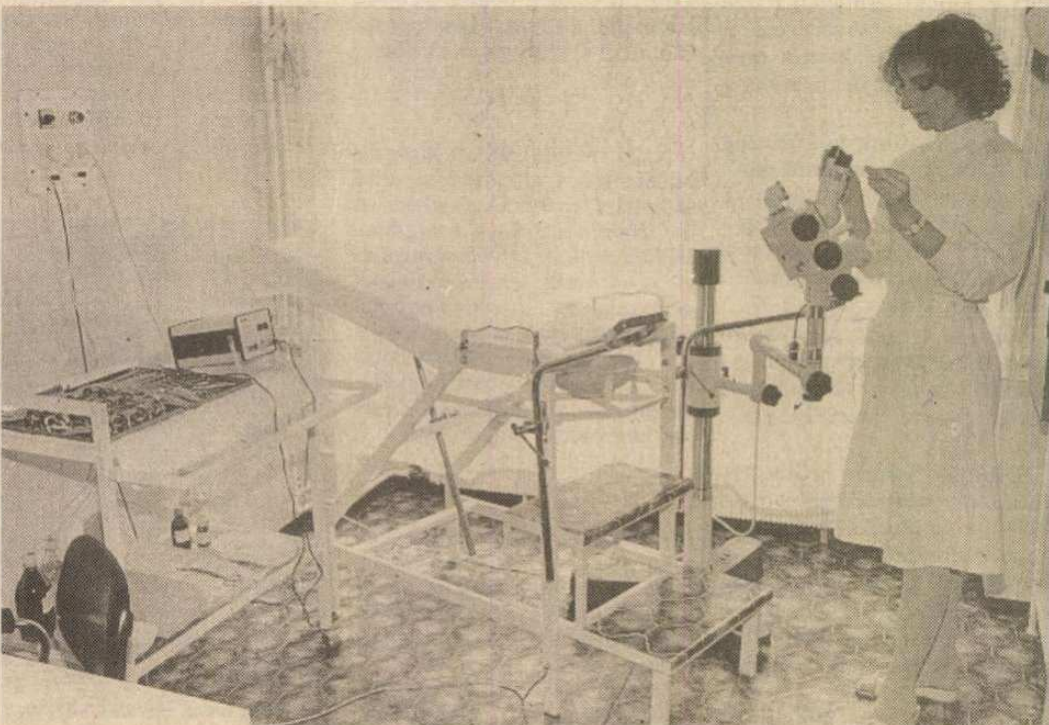
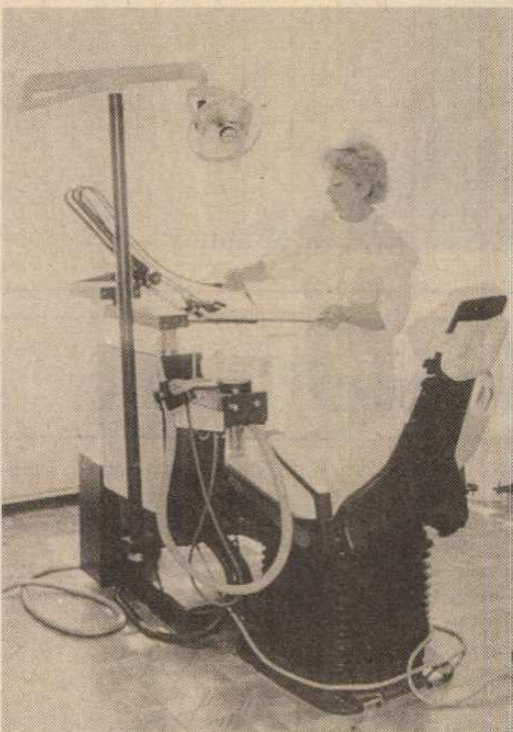
Az új létesítmény átadását követően gyakorlatilag lehetővé válik minden budapesti postás dolgozó fogászati, nőgyógyászati, onkológiai, fizioterápiás kezelése. (Szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a budapesti postai dolgozók is igénybe vehetik az István kórházban levő — és jelentős postai támogatással vásárolt — új urológiai berendezést.)

Az egészségügyi kormányprogramnak megfelelően az új létesítményben a vizsgálatokra jelentkezők szív- és érrendszeri, daganatos, valamint szájüregi megbetegedésekkel kapcsolatos szűrővizsgálatát is végzik. A szűréseket követően az esetleg szükséges kórházi kezeléshez férőhely az István kórházban van.

Az egészségnevelési felvilágosító és propaganda céljait szolgálja a betegváróban elhelyezett tévé és videoberendezés, amelyen rendelési idő alatt ismeretterjesztő anyagokat játszanak le.

Az üzem- és szakorvosi rendelőkre szükség van, és sajnos, a jövőben is szükség lesz, hiszen a népességre jellemző hipertóniás, neurózisos betegségeken túlmenően, a postás dolgozók között igen nagy számban fordulnak elő mozgásrendszeri megbetegedések (kézbeseitők, gépkocsivezetők, távirat-kézbeseitők).

A Vécsei utcai szűrő-gondozó állomás átadása 1989. május 23-án volt. Az átadáson részt vett Doros Béla általános vezérigazgató-helyettes, Gricserné Heszky Enikő, a Postások Szakszervezetének főtárgya, és dr. Podhorányi György, az István Kórház és Rendelőintézet főigazgatója. A létesítményt dr. Pfléger Ernő igazgató adta át.



Betétygyűjtési verseny

A lakossági betétállomány növelése volt a célja annak az ajándéksorsolással egybekötött betétgyűjtési akciónak, amelyet a Postabank és Takarékpénztár Rt. hirdetett meg a postahivatalok részére. Az akció március végén zárult le, s a betétgyűjtési eredmények összesítése után a bank munkatársai májusban bonyolították le az ajándéksorsolást, amelyre a hivatalból megjelenő állami közjegyzőn kívül a Budapesti Postaigazgatóság három munkatársát és lapunkat is meghívták.

Mialatt a számítógépes sorsolás folyt, a Postabank Szervezési önálló osztályának vezetője, Zsovár György és helyettese, Vatali Erzsébet tájékoztatta lapunkat a postabanki takarékközfutató szolgálat bevezetésének körülményeiről és a negyedév során elért eredményekről.

A lakossági üzletág beindítását eredetileg — stílszerűen — a takaréksági világnapra tervezték. Az előkészítő munkálatokat a múlt év július 1-jével alakult Postabanknak rekordidő alatt sikerült elvégezni: szeptemberre már — a Magyar Posta Központjával karöltve — kidolgozták a postahivatali feladatokat tartalmazó kezelési utasítást, s az induláshoz szükséges többi munka is a tervezett ütemben folyt. (A bank és a postaközpont szakemberei kétszer egy napos oktatást is tartottak a nagyhivatalok vezetőinek, a postaigazgatóságok forgalmi-ellenőrzési munkatársainak, a szakközépiskolák és szakmai tanfolyamok tanárainak. Ők a tanfolyamon elsajátított tudnivalókat továbbadták az ország 3200 postahivatalában pénzforgalommal foglalkozó dolgozóknak.)

November folyamán azonban ismertté vált, hogy a takarékbetétesek jogait és kedvezményeit tartalmazó jogszabály módosítása várható, így a szolgáltatás beindítására csak ez év január 1-jétől kerülhetett sor. Az új betétkonstrukciók, a bármely postahivatalban forgalmazható betétszámlakönyv és takarékszelvény lakossági fogadtatását, piacképességét, vagyis az első tapasztalatokat a bankosok is izgatottan várták, de a sikerhez a sajtó, a televízió és a rádió útján beindított reklámhadjárat maguk is igyekeztek hozzájárulni.

A nagyszabású reklámtevékenység mellett is azt vallják azonban, hogy a szolgáltatás sikere a postahivatalokban dől, illetve dől el. A „frontokon” dolgozó postás munkatársak munkájának támogatására hívták életre a postás szakemberekből álló 230 fős postabanki takarékmegbízotti hálózatot. A takarékmegbízottak, amellyel, hogy negyedévenként meglátogadják a hozzájuk tartozó postahivatalokat, telefonon is hívhatók, bármiben készséggel segítenek.

S. Zs.

Nyugdíjasok találkozója Egerben

Az elmúlt években az idős emberek körében nagy sikert aratott a nyugdíjasok országos találkozója. A Népszava Barátság Klub, a Szakszervezetek Heves Megyei Tanácsa és Eger Város Tanácsa

1989. augusztus 5-én

ismételt rendezési — ezúttal Egerben — a találkozó, amelyre szeretettel hívja az ország minden részéből a nyugdíjasokat. A rendezőség

*

A SZOT Nyugdíjasbizottságának kezdeményezésére — mint köztudott — a Minisztertanács úgy határozott, hogy 1989. június 1-jétől a 70 éven felüliek ingyen utazhatnak a MAV, a Volán, a GYESEV és a BKV helyi érdekű vasútjain, személyazonossági igazolványuk felmutatása mellett.

Az egri találkozó iránti nagy érdeklődésre tekintettel érdemes a helybiztosítás végett a közlekedési vállalatoknál előre érdeklődni.

Barangoljunk együtt — nyáron is

Bőséges kínálat országjáróknak

Véget ért az 1988—89-es köz-művelődési évad. Szünetelnek a megszokott programok, rendezvények, elcsendesül a más-kor hangos ház.

Bizonyára egyre többen tervezik már, mivel töltik szabadságukat, hova mennek szórakozni, kikapcsolódni, felüldülni, erőt gyűjteni a mindennapok további munkájához. Lehetőség-eink szerint a választásban szeretnénk segítségükre sietni. A nyári „uborkaszakaszban” is folytatjuk januárban útjára indított és azóta is sikeresen zajló országjáró sorozatunkat, amelynek programját ezúton ajánljuk szíves figyelmükbe. Kérjük, az elkövetkezendő hónapokban is legyenek a vendégeink!

*

Június végén nyugat-magyarországi kirándulásra hívjuk az érdeklődőket. Ugyan ki ne lelkesedne Sopron vagy Fertőd nevének hallatán? Nos, június 24-én barangolásunk során többek között ide is ellátogatunk. Reggel 6 órakor indul autóbussunk a Postás Művelődési Központ elől, hogy utunk első állomásaként *Lébénymiklósr*a érkezzen. A már a XII. században ismert település kiemelkedő jelentőségű látóval az 1212-ben épült román kori Szent Jakab-templom, mely egyszerűségében is szép látványt nyújt. Műemléki értékeivel személyesen is megismerkedünk. Rövid tartózkodás után az Esterházyak egykori birtokára, *Fertődre* látogatunk.

A „magyar Versailles”-ként emlegetett, nemcsak hazánkban, hanem a külföld előtt is jól ismert pompás palotát — az ország egyik legszebb barokk műemlékét — Esterházy Miklós császári tábornagy építtette 1764—1766 között. Egykor fényes ünnepségek, opera-előadások színhelye volt. Vendégeskedett itt Mária Terézia, II. József, s majdnem 30 éven keresztül itt élt és alkotott *Joseph Haydn*. A Martinelli tervei szerint épült kastély egykori mulatságai Esterházy (Fényes) Miklós halálával megszűntek, de a pompás épület helyreállított termei és szépen gondozott parkja ma is felejthetetlen élményt nyújtanak.

Ebéd után folytatjuk utunkat. Rövid kiruccanást teszünk a Fertő-tó közelében levő *Fertőrákosra*. Természeti szépségei, a Fertő-tó közelsége és a páratlanul érdekes kőfejtő látványa számos kirándulót vonz. A ma már használaton kívül lévő, igen jó akusztikájú kőfejtőben 1970-ben 600 férőhelyes „barlangszínpadot” képeztek ki. Monumentális sziklatermek az egyiptomi sziklásírokra emlékeztetnek.

Kirándulásunk utolsó állomáshelye az innen 10 kilométerre fekvő *Sopron*. Már nevének hallatára megdöbben a műemlékedvelők szíve. Az 57 000 lakosú város Budapest után hazánk második, műemlékekben leggazdagabb városa. Az ide látogató a több ezer éves műemlékvarosban sétálva szinte zavarba esik a kínálat láttán. Ajánlatunk is csak szűk választék a tengernyi látóval kínáltából. Feltétlenül figyelmet érdemel a főtér és környéke, ami nemcsak Sopronnak, de talán hazánkban is egyik legszebb területe. Megismerkedünk Sopron jelképével a Városteroronnyal és a hozzákapcsolódó Hűségkapuval, a nevezetes Storno házzal, Fabricius házzal, a Bencés vagy ismertebb nevén Kecse-templommal, a közép-európai nevezetességű káptalanteremmel, mely a hajdani kolostor tartozéka volt, s ma a város egyik legszébb gótikus emléke. De sé tántk során feltárul előttünk a városközpont négy fő utcájának (Szent György utca, Templom utca, Kolostor utca, Új utca) minden jelentős palotája, épülete: így a Lábás-ház, a Cézár-ház, az Orsolya-templom, és a középkori zsinagóga is. Soproni kőrsétánk a főtéren álló Kos-sow-ház középkori hangulatot árasztó pincéjében, a „Gyógygödör” elnevezésű borozóban zárul, ahol soproni és egyéb táj-jellegű borokat izlelhetünk, végű búcsút véve ezzel a várostól.

*

A július nálunk az év legmelegebb hónapja. Nem ritkaság olykor a 30 fokos tikkasztó hőség sem, főleg az alföldi tájakon, ahova július 22-i kirándulásunk vezet. Bizony jólesik ilyenkor egy kis vízparti felüdü-

lés, különösen ha az olyan nevezetes hely, mint a gyógyvize-ről híres Gyula, a gyulai várfürdő. De amíg odaérünk, hosszú út áll előttünk. Már reggel 6 órakor útra kelünk. Útközben rövid pihenőket tartunk egy-egy nevezetes helyen.

Első állomásunk Pest megye legnagyobb városa, a 41 000 lakosú *Cegléd*. Rövid séta keretében ismerkedünk meg a belváros nevezetességeivel, a Nagytomplommal és a főtér látnivalóival.

Ezután *Mezőtúr* felé vesszük utunkat. A több mint 600 éves kun város érdekessége az egykori klasszicista zsinagóga falai között megnyílt fazekastörténeti kiállítás, ahol megismerkedhetünk a túri fazekasság történetével és emlékeivel.

Gyomaendrőd, Mezőberény és Békés érintésével érkezünk a megyeszékhelyre, *Békéscsabára*. A 70 000 lakosú város 1950-ben vette át Gyulától ezt a rangot, s ma városaink rangsorában már a 10. helyen áll. Látóvaló közl figyelmet érdemel az 1972-ben megnyílt Szlovák Tájház és a Munkácsi Mihály Múzeum.

Innen már csak 20 kilométer Gyula. Békés megye harmadik legnagyobb városa, a várva várt fürdőzés színhelye. Előtte rövid sétára hívjuk az érdeklődőket az Alföld egyetlen középkori téglavárába, ahol ma a Vár-múzeum kiállítása tekinthető meg Erkel Ferenc egykori szülőházába, mely ma emlékmúzeum, és a Ferences romkertbe. Kirándulásunkat az 1959-ben megnyílt várfürdőben zárjuk. Az alkálihidrogén-karbonátos gyógyvízben felüdülve hosszú út áll előttünk, míg várhatóan szép emlékekkel hazaérkezünk.

*

Augusztusban egy kirándulást ajánlok két változatban! Így hirdettük annak idején azt a programunkat, melyre augusztus 19-én kerül sor. Úti célunk Kecskemét, Kiskunfélegyháza és Szeged. Reggel 7 órakor indulunk, és utunk első állomása az Alföld „híros” városa, Kecskemét vezet. A Duna—Tisza közének homokhatárára települt 92 000 lakosú város Budapest és Szeged felezőpontján fekszik. Látóvaló

közül találkozunk majd a kerámiadíszítéséről híres Cifrapalotával, a volt Zsinagógával, mely ma a Technika Háza, hírneves templomaival, a magyar szecesszió egyik leghíresebb alkotásával, a városi tanácsal és a város szülőitének, Katona Józsefnek az emlékeivel.

Kiskunfélegyházán megismerkedhetünk a Kiskun múzeum anyagával és a Petőfi emléket őrző Hattyú-házzal, mely 1965 óta könyvtár.

Mielőtt Szegedre érkezünk, rövid kitérőt teszünk Ópusztaszerre, a Történelmi Emlékparkba, hogy kegyelettel emlékezzünk honfoglaló őseinkre, az államalapítás eseményére. Szegeden az ebéd elfogyasztása után kezdjük a várossal való ismerkedésünket. Akad bőven látóvaló az árvizektől sokat szenvedett Szegeden. A Dóm tér és környéke a Fogadalmi-templommal, a Közművelődési Palotával, mely ma a Móra Ferenc múzeumnak és a Somogyi könyvtárnak ad otthont, a Széchenyi tér pompás épületei (Városi Tanács, Zsótér ház) és szobrai, a Klauzál tér látóvaló, a Régi és Új Zsinagóga és az alsóvárosi plébániatemplom nagyszerű látványa kiadós sétára ad lehetőséget. És ha több időnk volna, még folytatni lehetne a sort, de az sajnos véges. A kőrséta végeztével a csoport egy része visszaindul Budapestre, ahova körülbelül 21 óra körül érkezünk. A vállalkozó kedűek búcsúzóul részesei lehetnek a szegedi szabadtéri játékok aznapi programjának, Le-hár Ferenc: A mosoly országa című előadásának, melynek végeztével éjfél körül indulunk haza, és várhatóan hajnali háromkor érkezünk a Postás Művelődési Központ elé.

Ezzel zárul országjáró barangolásunk nyári programja, melyekre kérjük, hogy június végéig jelezzék részvételi szándékukat. Ha programjaink elnyerték tetszésüket, kérjük, tartsanak velünk, legyenek a vendégeink.

Barangoljunk együtt — nyáron is.

A nyári programok végeztével szeptember 16-án találkozunk újra, amikor is a Bakony rengetegébe látogatunk! Mindenkit szeretettel várunk!

Nagy László

Évadzáró kiállítások



A többéves hagyományoknak megfelelően a vizuális művészeti terület csoportjai az 1988—89-es közművelődési évad zárásaként egy-egy kiállításon mutatják be az éves munka gyümölcsét.

A Zilahy György Képzőművészeti Stúdió házi kiállításán május 23-án Somogyi Szabolcs, a Postások Szakszervezetének osztályvezetője mondott beszédet, s mint mondta:

A stúdió célja, hogy eredményesen segítse a felvételre készülő fiatalokat, lehetővé téve számukra a modell utáni tanulmányrajzok készítését, a már alkotó amatőr művészeknek a gyakorlásra túl az önképzést segítő szakmai irányítást, korrigálást, megteremtve a közösségben végzett elmélyült alkotómunka meghitt baráti légkörét. A körvezetők hozzáértését, felkészültségét, kiváló pedagógiai érzékét, a közösséget végzett önfeláldozó munkáját dicséri, hogy egyre több fiatal jut be a Képzőművészeti Szakközépiskolába. Az idén is 13 főt vettek fel az eredményes előkészítésnek köszönhetően. Rendszeresen részt vesznek a tagok és sikeresen szerepelnek az országos amatőr képzőművészeti pályázatokon, versenyeken, mint az idén is a vizuális művészeti hónap pályázatain, sorra nyerve a díjakat, öregbítve ezzel is a stúdió hírnevét. Így a stúdió valóban megalapozottan nyerte el véglegesen a „Kiváló Együtt” címet a Népművelési Intézettől.

A Postások Szakszervezetének nemzetközi kulturális kapcsolatai révén sikeres cserekiállítások részesei voltak Rómában, Bécsben, Wrocławban, legutóbb pedig Majna-Frankfurtban. A külföldi bemutatók előtt a szigorú válogatással összeállított kiállítási anyagot országos körúton vándoroltattuk nagy elismerés közepette.

Az alkotó, közösségi tevékenység nyáron sem szünetel, hiszen a tagok és tanárok többsége részt vesz Zebe-gényben, Tokajban, Encsen, illetve Püspökkladányban rendezett nyári képzőművészeti alkotótáborok valamelyikén, a művelődési központ anyagi támogatásával. Ezen a kiállításon is találkozhatunk az ott készült alkotásokkal. A stúdió minden közművelődési évad végén bemutatja kiállítás formájában az éves munka eredményét, amint ezt a jelenlegi tárlaton is láthatjuk.

*

A stúdió Mini Kéz Köre és a közös rajzsakköre közös kiállításon mutatkozott be 1989. május 9—17. között.

A gyerekek gazdag fantáziájának köszönhetően a csendéletek, meseillusztrációk, állatrajzok, dekoratív kompozíciók, igen változatos technikával (viaszrajz, olvasztott zsírkréta, batikolás) jelentek meg képeiken.

A közös kiállítás nemcsak a gyerekek számára volt nagy jelentőségű, szüleiket is büszkeséggel és örömmel töltötte el az a tudat, hogy gyermekük első bemutatkozásának lehettek tanúi.

Teknős Erzsébet

Tanácsok mindenkinek

A csecsemő tornája

A csecsemő életrendjébe iktassuk be a napi rendszeres tornát. Az egészséges élet meg-alapozását ebben a korban kell elkezdeni. Hogyan tornáztassuk a csecsemőt? Először is engedjük természetes mozgásvágyát érvényesülni. Figyeljük meg, milyen boldogan rugdalózik, ha tisztába tevéskor megszabadul ruháinak „rabságából”. Hagyjuk öt néhány percig szabadon rugdalózni. Természetesen ügyeljünk arra, hogy meg ne fázzon.

A csecsemőt fürdetés előtt tornáztassuk meztelenül. Mivel a fürdetéshez megfelelő meleg hely kell, a néhány perces torna alatt nem fázik meg. A légfűrdőre szüksége van a baba bőrének. A játékosan végzett gyakorlatok örömetli nevetésre készítetik.

Néhány gyakorlat: fogjuk meg a két lábát, végezzünk térdhajlítást, majd bicikliző mozdulatokat, kinyújtva emeljük fel mindkét lábát, végezzük óvatosan lábfejkörzést jobbra, balra, mindkét kezét emeljük a feje fölé, hajlítsuk be

a könyökét, fejét finom mozdulattal fordítsuk jobbra-balra, tegyük a tarkója alá a tenyerünket, és kissé emeljük fel a fejét stb. Tornáztatás után fordítsuk hasra, gyengéden masszírozzuk meg a hátát, majd visszafordítva az egész testét, végtagjait. A masszírozást mindig a szív irányába végezzük.

A baba tornáztatását azonban nem szabad túlzásba vinni, mert őt ugyanúgy elfárad, mint a felnőtt, ha erejét meghaladó tornát végez. Nem szabad a babát csiklandozni, erőszakkal nevetésekre készíteni, mert felzaklatja, igénybe veszi idegrendszerét, amitől nyugtalanul alszik.

A csecsemő tornáztatásánál vigyázzunk arra, hogy ne érje őt baleset. Nem szabad például egyik karjánál vagy fejénél fogva felemelni, vagy levegőbe dobálni. A baba nem játékszer!

Sok édesanya türelmetlenül várja, hogy gyermeke felüljön, lábra álljon és elinduljon. Ennek elősegítésére felülteti és párnákkal megtámasztja az oldalát és a hátát. Ne tegyük!

Nem szabad siettetni sem a felülést, sem a felállást, mert káros lehet. Az egészséges csecsemőnél ereje növekedésével ez segítség nélkül, előbb-utóbb úgyis bekövetkezik. Előbb magától hasra fordul, emelgeti a fejét.

Ha megerősödött, saját erejéből felül, majd négykézlábra áll. A „kúszó korszakot” sem szabad megrövidítenünk, mert ez a mozgás előkészíti izmait és csontrendszerét a felállásra, a járásra.

Ha a csecsemő a kúszó korszak után felállással kísérletezik, nagyon jó torna, ha ölbe állítjuk és biztonságosan fogva segítjük, hogy térdhajlítással rugózó mozdulatokat végezzon. A baba fáradhatatlanul végzi lábizmait erősítő tornáját, a szülőnek azonban figyelnie kell arra, hogy ne fáradjon ki túlságosan.

Felállás után a járás tanulásához legjobb a járóka. Ha a baba érzi, hogy elfáradt, négykézlábra ereszkedik vagy leül, amíg kipihen magát és új erőt gyűjt. Hagyjuk a kicsit egyedül kísérletezni, mert a természet a legjobb tanítómester.

Fási Katalin

Batikolt textíliák kiállítása

Öröndetes esemény, hogy *Nádaiiné Pető Ágnes* tárlata után közvetlenül újabb kiállításnak adhattott otthont a POTIBER galériája. A mai, társadalmat viharosan alakító események sodrában, a gyors ütemű hírközlésfejlesztés közepette ez évben már másodszor nyílik módunk dolgozóink aktív képzőművészeti tevékenységét kiállításon bemutatni.



Hajtun Varga Eszter építész beruházónak családja, gyermekei és szakmai munkája mellett — melyet mikrohullámú tornyok és létesítmények fémjeleznek — jutott ideje arra is, hogy főiskolai tanulmányai során tanárának, *Elekes Juditnak* az inspirálására megkezdett textiltfestést, a batikolást a mai napig folytassa. Ezen ősi indonéz textiltfestési eljárással, a batikolással készíti — egyedi — faliképeit, terítőit, kendőit.

Főiskolás korában az országos amatőr iparművészeti versenyeken alkotásaival mindig az első három helyezett között volt. Műveit — az ősi módszert követve — a maga által készített festékek (jellemzően sárga, mélyvörös, fekete színek) felhasználásával muszlinra, selyemre, vászonra készíti. A mintákat viasszal rajzolja fel a textíliára, majd a festés, szárítás után következnek a további színezések. A textíliákon megtalálhatók a természetből vett motívumok, valamint az elvont mintázatok is.

Szép kiállításával a napi események során szétaprózódott figyelmünket ráirányította egy hazánkban kevésbé ismert művészeti ágra, mely kis kikapcsolódást, felüdülést, művészi élményt nyújt nekünk, munkatársainak és a kedves látogatóknak.

Reskó György



„Csak meg ne szüntessenek bennünket”

A menők saját kerékpáron járnak



Sokszor, sokan mondják, hogy az élsport központi támogatási rendszere nem jó. Mondták ezt már akkoriban is, amikor a nagyhatalmú OTSH osztotta el a pénzt, ma meg egyesesen slágertémává vált, hogy a nem kevésbé hatalmas utód, az ÁISH miként finanszírozza a legjobbak sportját. Az érintettek, különösen azok, akik távolabb vannak a húsfazéktól, nemigen értik, hogy az ő sportáguk miért mostohagyerek. Bevallom, nekem sem világos, hogy egy-egy időszakban mitől lesz valamelyik sportágból favorit, vagy éppen alultámogatott, elsovosztott, megtűrt tevékenység. Az okokat persze sorolhatjuk: népszerűség itthon, külföldön, közönségvonzás, olimpiai sportág, sokak vagy kevesek sportja, eszközigény, utaztatás, elért sikerek stb. stb. Csak éppen az a baj, hogy a hozzáértők kapásból hozzák majd a példákat és ellenpéldákat, nemegyszer ugyanannak a sportágnak tündöklését és bukását esetelve.

A magyar kerékpársport nem tartozik a világ élvonalába. Az eredményekről nem beszél az ország, ám akik ezt a sportágat űzik, ugyanolyan eltökéltséggel, hittel végzik a dolgukat, mint bármely sikersportág versenyzői. A sikeres reményében, a magasabbra törés vágyával szállnak nyeregbe nap mint nap, és sanyargatják magukat hol önszántukból, hol meg az edző unszolására. Erre persze bárki mondhatná, hogy kérem, ez magánügy, és jöhetne rögtön a válasz is: és a teke, a ping-pong, a tenisz, a tájékozódási futás, a rali, a sakk? De említetnek, különösen azok, akik távolabb vannak a húsfazéktól, nemigen értik, hogy az ő sportáguk miért mostohagyerek. Bevallom, nekem sem világos, hogy egy-egy időszakban mitől lesz valamelyik sportágból favorit, vagy éppen alultámogatott, elsovosztott, megtűrt tevékenység. Az okokat persze sorolhatjuk: népszerűség itthon, külföldön, közönségvonzás, olimpiai sportág, sokak vagy kevesek sportja, eszközigény, utaztatás, elért sikerek stb. stb. Csak éppen az a baj, hogy a hozzáértők kapásból hozzák majd a példákat és ellenpéldákat, nemegyszer ugyanannak a sportágnak tündöklését és bukását esetelve.



reggel nyolctól este tízig a fiúkkal van, több időt tölt velük, mint a saját gyerekeivel.

A Dömötör névnek csengése van

Az biztos, hogy Dömötör Sándor nem volt akármilyen hönök, hanem kerékpárosok világában. Több-szörös magyar bajnok, sokszor válogatott, a motorvezetések versenyek egyik sikerembere volt az 50-es, 60-as években. Pályafutásának csúcseit a PSE színeiben érte el. Ötvenkét évesen, immár húsz éve vezeti edzőként a klub kerékpárosait újabb és újabb sikerekre. Ő az, aki szinte egyszemélyes történelemkönyvként őrzi a hagyományokat.

— Szerintem, rajtam kívül senki sem tudja, hogy idén 50 éves a szakosztály — mondja, de látszik rajta, hogy nem igazán örül annak, hogy ő eme „titoknak” az egyedüli birtokosa.

— Óriási csapata volt a postának '45 előtt. Pályán és országúton verhetetlen, mindent megnyert, amit lehetett. A háború után ezt a szakosztályt is elérte a végzete, egyesültünk a vasutasokkal és majd öt évig a Török SE színeiben lett egyre gyengébb a nagy csapat. Aztán a posta vezetősége visszaállította az önállóságot, és 1958–59-ben már újra voltak sikereink. Sok kicsi siker, és néhány nagy bukás, de már újra számoltak velünk, újra összejött egy tehetséges társaság.

Ennek a csapatnak már Dömötör Sándor is tagja volt, az újabb sikerekből már ő is kivette a részét.

Mióta edző, a jó eredményeket fiaival éri el, de ennek manapság nincs olyan visszhangja, mint abban az időben, amikor még mindenki azt hitte, hogy „holnapra megforgatjuk az egész világot”.

Zaka, a félisten

A PSE-n a mai napig — tegyük hozzá személyes elfoglaltságunkat is — joggal tisztelik istenként Klampár Tibort. A világ bajnok asztaliteniszező innen indult el azon pályán, amelyet elragadtatás és düh kísért végig, ide tért vissza — ha csak a hazai edzések erejéig is — pályája vége felé ez az isteni te-

hetségű, csodálatos sportoló. Ha annak idején a PSE elég gazdag egyesület lett volna, ha megtartja őt ebben a vitathatatlanul meleg, családi környezetben, biztosan másként alakult volna a sorsa. Mert Klampár valóban lehetett volna minden idők legjobbjai.

Nos, ha fenegyerekeket keresünk a Postásban, itt van mindjárt Zaka István. Az újságolvasó gyakran találkozhat a nevével, ha a sportoldalak eredménylistáit böngészi. Azt mondják róla, ő az, aki tavalyelőtt az egész PSE első csapatát külföldre távozott, igaz ő jött haza a nagy négyesből egyedül. A kerékpársport küzdő jellegét is kidomborítja. Ha megütik, visszaüt, még akkor is, ha ezzel elveszti a versenyt, pedig ott áll már a spiccen.

Szóval, ha Klampár Tibor isten volt a maga területén, akkor Zaka István legalább félig az. Csak éppen őt nem fenyegeti az a veszély, hogy elrabolja egy nagy egyesület, mert a kerékpárosokért manapság keveset fizetnek.

Klubban maradni

Közgazdasági ismereteimet műkedvelőként szereztem be, ezért bármivel a falhoz állíthatnak. Dömötör Sándor két lényegesnek tűnő adatot közölt velem, de nem igazán tudtam azokat rendszerbe szedni. A szakosztály éves költségvetése 160-200 ezer forint; a menők, Szuró, Zaka, Weiler, Stuhán kerékpárjai egyenként több mint száz ezer forintba kerülnek. A magyarázat viszont sokkal egyszerűbb, mint gondoltam. Aki versenyben akar maradni, az vesz magának egy versenybiciklit. Szándékosan írom le a bicikli szót, mert a verseny-kerékpárosok mélyen megvetik. Lehet némi igazuk, mert amivel ők dolgoznak, azt itthon nem lehet megvásárolni, még a küllőjét is odaát kell beszerezni, pedig az néha eltör.

Dömötör Sándor a megalázó közgazdasági képlet ellenére sem indulatos. Egyszerűen csak dolgozik, kihajtja versenyzőinek, amit lehet, ha meg véget ér a tudománya, belenyúl a saját zsebébe.

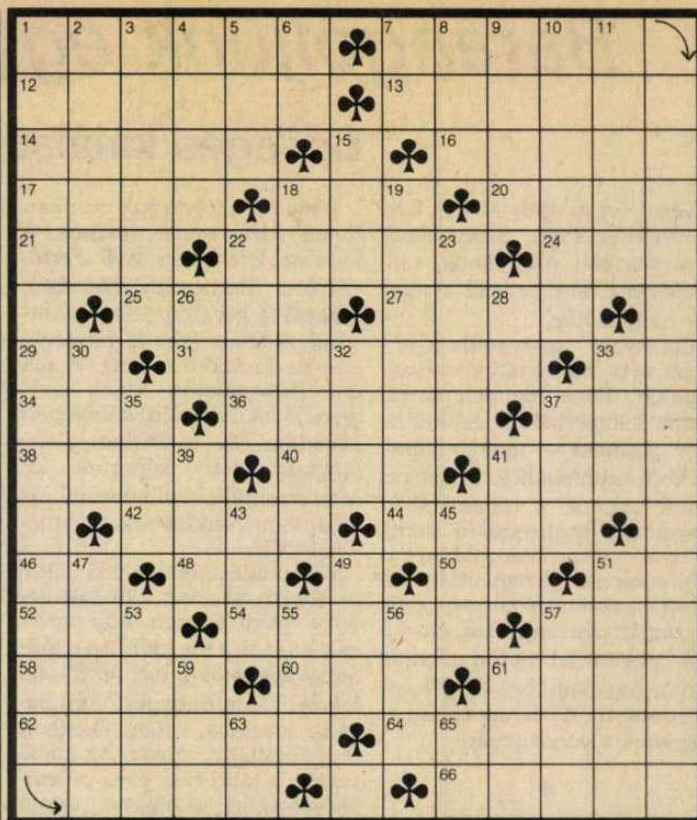
Hatvan forintból kell ennünk egy-egy versenynapon. Egy kerékpáros az annyi eszik, mint egy ló — meséli. — Mit tehettek, amikor odajön hozzám vacsora után egy gyerek, hogy Sanyi bácsi, én éhes maradtam. Veszek neki még egy adagot!

De az edző szerint ebben, és sok másban sem a klub vezetősége a hibás. A szemlélet, az elosztás rendszere, az irányítás elvei, a szabályozók nem a klubvezetéstől indulnak el. Őt hallgatva újra nem értem, milyen alapon szólhat bele egy klub belső életébe egy idegen szervezet. Gyanítom, nem vagyok egyedül.

— Ez egy nagyon lelkes, családias és főleg tehetséges társaság — mondja búcsúzóul. — Csak azt szeretném, hogy ne szüntessenek meg minket. Biztos vagyok benne, hogy eljön még az az idő, amikor minden ilyen munkát a maga rangján becsülnék meg.

Én is ezt kívánom! Talán egy ötvenéves szakosztály életében ez nem lázalom.

Zimmermann Ottó



A színészpapa megkérdezi csemetéjét, hogyan sikerült a vizsgái. A fiú válasza — ez küldendő be — a függ. 1., és vízsz. 7. alatt található.

VÍZSZINTES

1. Egymást segítő munkaközösség, 7. A válasz második része, 12. A tévéből közismertté vált professzor, 13. Válaszol, 14. Város a Szilágyságban, 16. Német csillag, 17. Népszerű táncdalénekes (János), 18. A hőt és elektromosságot jól vezető anyag, 20. Középen felborult ante! 21. Fehérnemű, 22. Bányásztközség, 24. Nitrogén és americium, 25. Régi, 27. Spanyol festő, 29. Hamis, 31. Pontos időmérő, 33. Mesefilm, 34. Nílus németül, 36. Közép-európai folyó, 37. Ilyen szó is van, 38. Női név, 40. Román autómárka, 41. Irányítószáma 4551, 42. Kistermetű ló, 44. ... bíró, 46. Fél bors! 48. Morzejel, 50. Folyó Olaszországban, 51. Igeképző, 52. Vajon? 54. Fájdalomcsillapító, 57. Annál lejjebb, 58. A Nemzeti művészeti díjének személynéve, 60. Király franciaul (ford.), 61. Valami alatt levő helyről, 62. Meglóg, 64. Bizakodás, 66. Jármű teszi.

FÜGGŐLEGES

1. A válasz első része, 2. Postai küldemény jelzése lehet (par...) 3. Csüngő, 4. Bogas párja, 5. Lóbetegség, 6. Római pénz, 7. Európai ország, 8. Zélen szesz! 9. Egy kémnő nevének a fele, 10. Tűzbe vetni, 11. Bányavágat, 15. Szín, 18. Textilgyári, 19. Mesterkelt, 22. Szerencsejáték, 23. Örlemény, 26. Szláv igen, 28. Francia névelő, 30. Dúr jellegű hangsor, 32. Bátor, 33. Előtagként fül, 35. Belső szerv, 37. ... mure, 39. Lengyel légitársaság, 41. Heggyel való kapcsolatot jelent, 43. Víznyóvény, 45. Hónaprövidítés, 47. ... szentmárton, 49. Névelő háziállat, 51. Elműlő életem hajnala, alkonya — írja róla Kosztolányi Dezső, 53. A nagy tavak egyike, 55. Idegen olaj, 56. Érzékszerv, 57. Ájul, 59. Olasz és holland gépkocsijel, 61. Szappanmárka, 63. Rangjelző, 65. Latin kötőszó.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: július 10. Előző rejtélyünk helyes megfejtése: Az élet konfliktusok és gyötrelmek sorozata. Zalogházbán. Rivaldafény.

Könyvtalványt nyertek: Karázi Józsefné (Püspökladány), Kiss József (Miskolc), Módosi Jánosné (Budapest), Nagy Eszter (Recsk).

Az első tenisz-csb

A már hagyományokkal rendelkező sportágakhoz hasonlóan a tenisz is felerült az igény csapatbajnokság lebonyolítására. Ami bevált szervezési módszer a focinál és egyéb sportágaknál, azt átvettük, a 1989-ben meghirdettük a kétfordulós (tavaszi—ősz) bajnokságot.

Az eddigi egyéni versenyeken mutatott érdeklődés alapján postaigazgatóságunként, illetve a központi postaszervek számára 1-1 csapat nevezésére adtunk lehetőséget. Sajnos, érdeklődik még gyakorlatlanság néhány postaszervnél. A központi postaszervek csapata volt a legszervezettebb.

Mentségükre kell felhoznom, hogy a csapatnak kellene tömöritenie az igazgatóságokon kívüli önálló postaszervek teniszkedőit, ami nem kis szervezőmunkát igényel. Tehát ennek a csapatnak egy ügyes csapatkapitányt kell keresni, aki képes összefogni az MPK, a POKI, a Járműtelep, esetleg a Postabank stb. teniszezőit.

Rilkó Károly

POSTÁS DOLGOZÓ
A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: MEZŐFI LÁSZLÓ
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat
Budapest VII., Rákóczi út 54. Telefon: 224-810
Levél cím: Budapest, Postafiók 32. 1964
Felelős kiadó: KISS JENŐ vezérigazgató
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
89-1208. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0230-3701

1 2 4 8 16 * * *